

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1938.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: Dr. VÁRNAY ELEMÉR

Az elkerülhetetlen háború

Az a háború, amelyről ez alkalommal szólni akarunk, végtelen messzi tőlünk fog lezajlani. Színtere, amilyen mérhetetlen kiterjedésű, ugyanolyan ingatag, mert ez a sorsdöntő mérkőzés a Csendes-óceánon lesz. Ha Japán és Amerika ma összecsapásra készen állanak, ennek okai elsősorban gazdasági természetűek. De mindettől függetlenül is a két hatalmas állam között anynyi gyűlölet halmozódott fel a legutóbbi évszázad folyamán, hogy már ezek az ellenséges érzelmek is feltétlen katasztrófához vezetnek majd, mégpedig a legközelebbi jövőben. Akik Amerika sorsát irányítják, azok a sárga veszedelmet látják mind fenyegetőbbben kibontakozni, Japán politikusai pedig a fehér veszedelmet találják a legfenyegetőbbnek országuk jövője szempontjából. A japánok nem felejtették el, hogy amerikai vállalkozók japán munkásokkal gyarmatosították Hawaii, akik semmiből csodálatos paradicsomot varázsoltak elő. Midőn azonban ez a veritékes munka befejeződött, az amerikaiak kiűzték onnan a japánokat és Hawaii bekebelezték.

A legutóbbi időkben még csak növekedett az antagonizmus e két hatalmas állam között. Háború Amerika ellen, — ezt a jelszót tűzte ki Araki generális nemzeti mozgalma zászlajára. Amerika megfojt bennünket, mondogatják most nap-nap után Japánban. Ezért igyekeznek a tengerészeti vezérkar védelmi vonalát az egész Csendes-óceánon előretolni. Japán e pillanatban már sorsdöntő tengeri mérkőzést és gazdasági háborút készít elő. Miután azonban egy modern flotta csak nagymennyiségű benzin utánpótlás alapján veheti fel siker reményével a harcot, így Japán szerződést kötött a Szovjettel, amely szorgalmasan szállítja is már az orosz nyersolajat. Ez a tény azt bizonyítja, hogy Japán életérdeke jó barátságban maradni a Szovjettel, hogy csendes-óceáni célkitűzéseit végrehajthassa. Így előre megállapítható most már az is, hogy általános világháború esetén, Japán semmiesetre sem foglalt majd állást Oroszország ellen, hanem csakis Amerikával igyekszik leszámolni majd, az adott körülmények között elsőszámú ellenségével.

Japán tehát Amerika ellen fegyverkezik. És ebben a nagy összecsapásban, ami majd elkövetkezik, nemcsak a pénz, a hajóflónya és a szerződések játszanak szerepet, hanem nagy szerepe lesz ott a küzdelem szellemének is. Már pedig a japánok félelmetes ellenfelek, különösen akkor, ha a gyűlölet fűti őket. Negyvenezer tengerésztiszt kolostori cellákhoz hasonló zárkákban lakik. Alszanak keskeny fapadokon és táplálékuk fő része némi rizs. De minden nélkülözést vállalnak, mert a megtakarítások révén újabb és újabb hadihajókat lehet építeni, fel lehet készülni arra a nagy küzdelemre, amelynek célja a Csendes-óceán meghódítása és majdan uralma lesz. Az egész nép is ebben a hadicélban egyetért és minden áldozatokra hajlandó. Viszont Amerika elszántságában sem kételkedhetünk. Nem kevesebb harci szellem és dühös rámenős készség fűti őket, mint elszánt ellenségüket.

Messzi látókörű politikusok már fél évszázaddal ezelőtt megjósolták ezeket a várható fejleményeket. Roosevelt Tivadar meg is írta, hogy amint a régi Európa története a Földközi-tenger története és az újkor története Kolumbusz Kristóf felfedező útja óta az Atlanti-óceán története, ugyanúgy az eljövendő kor története a Csendes-óceán történetét fogja jelenteni. Az idők igazolják ezeket a megállapításokat. A Földközi-tenger periódusa után elkövetkezett az Atlanti-

A finnek még nem fogadták el a békefeltételeket

Viipurinál ujult erővel folyik a harc

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Amszterdamból jelentik: Az európai sajtó és hírgyűlések egyre bizakodóbb jelentéseiből még mindig ellentétes hírek keringenek arról, hogy Oroszország milyen területek átengedését követeli a béke fejében Finnországtól. A Reuter-ügynökség úgy tudja, hogy Maisky londoni orosz nagykövet Buttler angol külügyi államtitkárnak átnyújtott jegyzékében az orosz kormány a következő követeléseket támasztja:

1. Valamennyi terület átengedését a Ladoga-tó környékén, a különböző városokkal, Viipurival és más városokkal együtt.

2. A karéliai szoros átengedését és valamennyi, az orosz csapatok által elfoglalt finn városokat és lehetőséget arra, hogy a hangói félszigeten tengerészeti támaszpontot létesíthessenek.

A kopenhágai Svenska Dagblad című lap jelentése szerint Paasakivi két héttel ezelőtt hosszabb megbeszélést folytatott Kollontay assz. szonnyal, az orosz kormány stockholmi követével. Ez alkalommal állítólag Kollontay asszony átnyújtotta a finn megbízottnak az orosz kormány békefeltételeit és Paasakivi azokat azonnal visszautasította. Az akkori tervek szerint a Szovjet követelte Viipuri városát, az egész karéliai szorost, Hangót és a félszigetet, valamint

a Ladoga-tó finn partján egy széles földcsávot, úgy, hogy a Ladoga-tó a Szovjet birtokába ment volna át.

A svéd kormány közvetítésével a Finnországba eljuttatott legutóbbi orosz javaslat már szerényebb ennél.

Oroszország ebben állítólag lemondott Petsamóról és Hangó félszigetéről is

és megelégedett a környéken lévő egyik kisebb sziget birtoklásával. Hangó félszigetét azonban a Szovjet harminc évre bérbe akarná venni.

A stockholmi finn követség megcáfolja azt a hírt, amely szerint már elfogadták volna a finnek az orosz békefeltételeket.

Londoni hivatalos körökben megcáfolják azt a feltevést, mintha Svédország hozzájárult volna a szövetségesek azon tervéhez, hogy csapatokat és hadianyagot engedjen át azzal, hogy döntő módon megsegítsék a finneket. Ezzel szemben világosan tudatták, hogy

a szövetségesek fokozottabb módon hajlandók segítséget nyújtani a finneknek,

ha a svédek lehetővé teszik a szállítást, de Svédország eddig még nem változtatta meg álláspontját.

Finnország nem teszi alku tárgyává függetlenségét

Helsinkiből jelentik: Jól értesült politikai körökben a finn kormány magatartásáról a következőket jelentik: Finnország állandóan készen volt arra, hogy tisztességes békéről tárgyaljon, olyan békéről, amely nem érinti függetlenségét. A harcot azonban tovább folytatja abban az esetben, ha elfogadhatatlan és megbecstelenítő feltételeket akarnának rákényszeríteni. A finnek önálló és békés életet akarnak biztosítani maguknak és minden egyes finnek kötelessége e cél érdekében küzdeni. Természetes, hogy minden kívülről jövő segítséget elfogadjanak.

Ha egy nemzet veszedelemben van és létéért küzd, elsősorban bíznia kell önmagában és nem engedheti meg, hogy külföldi országok alku tárgyává tegyék.

PÁRIS FIGYELEMMEL KISÉRI A MOSZKVAI TÁRGYALÁSOKAT

A vasárnapi francia lapok Ribbentrop római utazásán és az olasz szénszállító hajók szabadonbocsátásán kívül a legnagyobb figyelmet Finnország sorsának szentelik. A Petit Parisien azt írja, hogy nem lehetetlen a megegyezés. A finnek előbb fegyverszünetet akartak kötni, de az oroszok előnyösebbnek tartották, ha tovább folytatják a tárgyalásokat

periódus, most pedig már a csendes-óceáni periódus körvonalai bontakoznak. Hogy mit hoz a jövő, azt még csak sejtteni sem tudjuk. Azonban arról már meggyőződött bennünket a történelem, hogy az olyan periódus-változások mindig tengeri vért, elkeseredett harcokat, gigantikus

alatt is Viipuri elleni nyomást. Az Excelsior megállapítása szerint az európai háború kitörése óta ilyen nehéz órákat nem éltek át. A szövetségesek — folytatja a lap — várják az alkalmas pillanatot, amikor ellenoffenzívát kezdenek. Berlin és Moszkva ne ringassák magukat ábrándokban, mert a francia—angol válasz megsemmisítő lesz.

A francia lapok a moszkvai béketárgyalásokkal és Ribbentrop római utazásával foglalkoznak. Léon Blum azt írja a Populaireben, hogy ha a moszkvai tárgyalások nem végződnek eredménnyel, akkor Svédország és Norvégia nem tilthatnák meg a szövetséges csapatoknak a partraszállást arra az esetre, ha azok expedíciós hadsereget akarnak küldeni. A Petit Journal véleménye az, hogy a finnországi katonai ellenállás épp úgy, mint a diplomáciai ellenállás,

az egész világ csodálatát váltotta ki és követendő példát képez.

Ribbentrop római látogatásával kapcsolatban a lap megállapítja, hogy Németország diplomáciai segítséget kínál fel Oroszországnak Welles Sumner visszaérkezésére való tekintettel és azt kéri, hogy az esetleges berlini rossz benyomásokat Róma ellensúlyozza.

küzdelmeket hoznak. Ez alkalommal az Újvilág fog megütközni a világ egyik legöregebb országával, s a küzdelmek legfőbb színtere a Csendes-óceán lesz. Ez a mérhetetlen kiterjedésű tenger, amely talán majd évtizedeken keresztül is minden lesz, csak nem csendes. (F)

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BÓNT?

KOUSINENT FOGOLYTÁBORBA ZÁRTÁK

Stockholmból jelentik: Az Aftonbladet kausasi tudósítás nyomán azt írja, hogy Kousinent és kormányának több tagját fogolytáborba küldték, mert bíralták a Szovjet azon akcióját, amellyel tárgyalásokat kezdett a helsinki kormányral.

VOROSILOV IS RÉSZTVESZ A MOSZKVAI TÁRGYALÁSOKON

Hír szerint a moszkvai béketárgyalásokon Vorosilov marsall is résztvesz és éppen olyan szerepet tölt be, mint a finn delegációban Walden tábornok.

NÉMET BANYAMÉRNÖKÖK PETSAMOBAN

Amszterdamból jelentik: Jól értesült körökben úgy tudják, hogy a Ruhr-vidéki bányák több mérnöke parancsot kapott, hogy Petsamoba utazzék. Ugyanide küldték a német nikkelművek munkásait is. Német körökben azt állítják, hogy egyezményt kötöttek a petsamoi nikkalbányának német technikusok által való kihasználására.

PÉLDÁTLANUL ALL A TÖRTÉNELEMBEN A VIIPURI CSATA

A Havas ügynökség helsinki tudósítója jelenti, hogy a harcok hétfőn változatlan hevességgel tartottak a karéliei földszoroson. Az ellenfelek helyzetében semmi változás nem állott be.

A Reuter ügynökség katonai tudósítója a finn határról jelenti: A viipurii csata, amely továbbra is a legnagyobb elszántsággal folyik.

rendkívüli és egyetlen példája marad a katonai történelemnek.

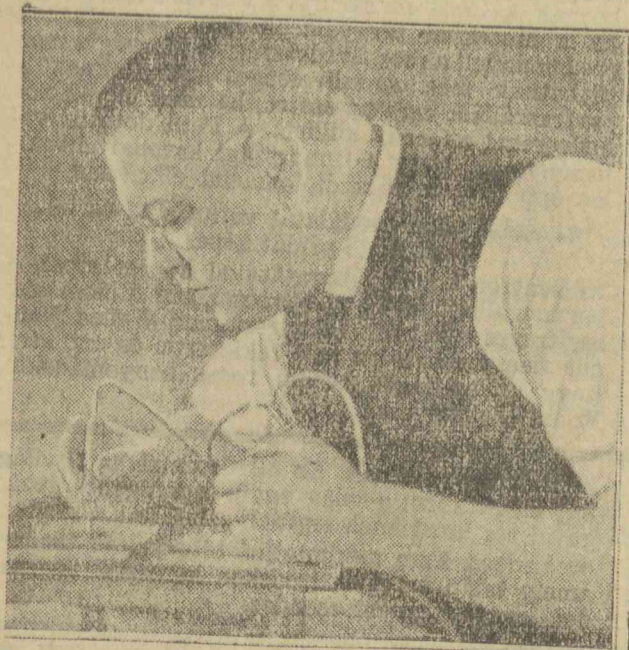
A földrajzi helyzetről fogva hasonló körülmények között csata még nem folyt le. A Viipuri-öböl jegét éppen úgy, mint a Vuoksi tó jegét mindkét fél felhasználta. Az oroszok felgöngyölítő mozdulatot hajtottak végre, hogy Viipurit nyugat felől is támadhassák és ezért meghosszabbították az arcvonalat, kényszerítve a finneket, hogy tartalékaikat itt tüzebevéssék. Minden egyes mozdulatukat követték a finnek és a rövid nappali világosság alatt megfelelő ellenlépéseket tettek. A sötétség beálltával egyik fél sem tudott hadmozdulatokat végrehajtani. A finnek a jeget arra használták fel, hogy utánpótlásaikat és megerősítéseiket a leggyorsabban szállítsák a front különböző pontjaira.

A HARC TOVÁBB TART . . .

A leningrádi katonai körzet parancsnoksága jelenti: Vasárnap semmi fontosabb esemény nem történt. A Viipuri-öbölben a szovjet csapatok több szigetet elfoglaltak és a nyugati part mentén Skarpile és Ruhela falvakat, valamint Repola helységet és vasútállomást elfoglalták. A szovjet légihaderő erélyes tevékenységet fejtett ki és öt ellenséges repülőgépet lelőtt.

A finn hadijelentés így hangzik: A Finn-öböl keleti részeiben a jégen élénk előrsi tevékenység volt. A Viipuri-öböl északnyugati partján az ellenséges kísérletezéseket, amelyek a front kiszélesítésére irányultak, megakadályoztuk. A karéliei félsziget nyugati részén visszautasítottuk az ellenség helyi jelentőségű támadásait. Parakolasi és Piolankala irányában az ellenség előnyomulást kísérelt meg, de a finn tüzérség ezt meggátolta. A Vuoksi folyó jegét szovjet katonák holtteste borítják. A finn repülőgépek az orosz vonalak mögött feldehárított utakat tettek és gépfegyvertűzzel, valamint bombákkal árasztották el az utánpótlási oszlopokat.

Hat szovjet repülőgépet lelőttek.

Dahlke Pál játssza a „Jelszó: Machin” című UFA-bűnügyi film egyik szerepét.

Látogassa meg Bucurestiben a

SPLENDID PARC SPLENDID szállodákat

Calea Victoriei 57, a központban fekszenek, modernek, nagyon mérsékelt árak

Ribbentrop

német külügyminiszter a Szentatya előtt

Hitler biztosította Mussolinit Oroszország szándékairól

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Ribbentrop a szentszéki német nagykövet kíséretében 11 óra előtt érkezett meg Vatikánvárosba, ahol XII. Pius pápa kihallgatáson fogadta. A Szentatya és a német külügyminiszter megbeszélése a Vatikán állami könyvtártermében folyt le. A kihallgatás után Ribbentrop külügyminiszter meglátogatta Maglione vatikáni bíboros államtitkárt, aki röviddel a látogatás után a szentszéki német nagykövetségen viszonozta a látogatást.

A Stefani-iroda a kihallgatásról a következő részleteket közli: Hétfőn délelőtt 10 órakor négy gépkocsi indult el a Vatikán belső udvaráról a szentszéki német követség épülete elé. A kocsikban Ribbentrop külügyminiszter, von Bergen vatikáni német nagykövet és Ribbentrop kíséretének néhány tagja foglaltak helyet. Ribbentrop és a német előkelőségek a német nemzeti szociálistá-párt egyenruhájában mentek a kihallgatásra. A gépkocsik délelőtt 10 óra 50 perckor érkeztek meg a Szent Damaskus-udvarba, ahol megalakult a menet és Ribbentrop külügyminiszter főpapi kísérettel érkezett a pápa könyvtártermébe. A külügyminisztert a szertartás-mester kísérte be a terembe, ahol a pápa már várt rá. A tanácskozás azonnal megkezdődött. Miután XII. Pius pápa tökéletesen beszélt németül, tolmács a megbeszélésen nem vett részt. A tanácskozás végén a kíséret tagjai is bevonultak a terembe és a külügyminiszter bemutatta őket a pápának. A pápa és Ribbentrop tanácskozása 20 percig tartott.

A LENGYEL KATOLIKUSOK HELYZETÉRŐL VOLT SZÓ

A Corriere del Ticino római munkatársa a következőket írja: Ribbentrop német külügyminiszter látogatása Pius pápánál azoknak a tárgyalásoknak a következménye, amelyeket Monsignor Orsenigo berlini apostoli nuncius hosszabb ideje kezdeményezett. Ezek a tanácskozások első sorban a lengyelországi katolikusok helyzetére vonatkoznak, különös tekintettel a katolikus vallás gyakorlására a németek által elfoglalt lengyel területeken. A pápai kihallgatás előreláthatóan megjavítja a Szentszék és Németország viszonyát is.

KIHALLGATÁS VIKTOR EMANUEL CSÁSZARNÁL

A Stefani-ügynökség közleményt adott ki arról a szűkkörű estebédéről, amelyet Ciano gróf adott Ribbentrop tiszteletére. A vacsorán megjelent Pavolini, Róma kormányzója, a római német nagykövet és a követség tagjai, valamint az olasz külügyminisztérium magasrangú tisztviselői.

Rómából jelentik: Viktor Emánuel olasz király és császár hétfőn délelőtt kihallgatáson fogadta Ribbentrop német külügyminisztert. A kihallgatás több, mint fél óra hosszat tartott.

AZ ANGOL-OLASZ SZENEGEYZMÉNY ÉS RIBBENTROP UTAZÁSA

Newyorkból jelentik: A hétfői amerikai lapok figyelmét két eseményre: a finn—országi béketárgyalásokra és Ribbentrop római látogatására irányul. Az amerikai sajtó

nem hiszi, hogy a finn—országi külön háború tovább tarthatna.

Finnországnak vagy békét kell kötnie, vagy pedig a háború ki fog terjedni a többi országokra, beleértve a nyugati hatalmakat is. A Newyork

Herald szerint, ha Finnországra olyan békét kényszerítenek, amely érdekeit veszélyeztetné, ez csapást jelentene a szövetségesek tekintélyére. Ribbentrop látogatásával kapcsolatban viszont a lap emlékeztet Nagy-Britannia azon döntésére, amely szerint a német szénvel megrakott olasz gőzösöket szabadon bocsátották, az olasz kormány pedig ígéretet tett, hogy tengeren nem fog többé német szénét szállítani. A Newyork Times szerint

ez az ígéret a nyugati hatalmak diplomáciai győzelmét jelenti.

A Mussolini és Ribbentrop közötti megbeszélésről nem sok szivárgott ki, de nincs kizárva, hogy az angol—olasz szenegeyzmény megsemmisítette Ribbentrop legjobb ütőkártyáit.

NÉMETORSZÁG NYILATKOZATOT VÁR MUSSOLINITŐL

Londonból jelentik: A News Chronicle azt írja, hogy Hitler Ribbentrop római látogatásáról olyan olasz nyilatkozatot vár, amely Németország jelenlegi politikáját támogatni fogja. A lap értesülése szerint Hitler írásban biztosította Mussolinit arról, hogy Oroszországnak nincsenek támadó szándékai sem északon, sem pedig Délkelet-Európában.

SCALA mozi

Csütörtökön premier!

Cecil B. de Mille

a legnagyobb élő rendező csúcsteljesítménye:

Az acél-sárkány

Az emberi akarat és tudás, — az örök kalandvágy és önfeláldozó szerelem filmje: Nagy tettek — nagy emberek — nagy élmények filmje! Férfiak és közöttük egy bátor, harcos asszony, akik ezer kaland és veszélyen keresztül küzdöttek a civilizációért (A film elkészítése 16 hónapot tartott, 2 nagy indián-törzs közreműködésével)

Barbara Stanwick,

JOEL Mc. CREA, PRESTON FORSTER,

AKIM TAMIROFF

Kérjük jegyeiről idejében gondoskodni!

Kedden, szerdán utoljára:

Stan és Bran és Robert Taylor

Védjegy-per a „Smol“ körül

Coman Danila temesvári lakos az elmúlt évben „Smol“ elnevezés alatt fémtisztító port hozott forgalomba. Erről tudomást szerzett a Schmoll-pasztát gyártó cég és pert indított Coman Danila ellen. A Schmoll-cég arra hivatkozott, hogy a Schmoll-paszta védjegye a bejegyzés szerint az összes tisztítószerre vonatkozik, ezenkívül a fémtisztító Smol védjegye alkalmas a közönség megtévesztésére és ezért kérte a törvényszéktől, tiltsa meg Coman Danilának, hogy tisztítószerét a „Smol“ védjeggyel hozza forgalomba. A temesvári törvényszék elutasította a keresetet azzal az indokolással, hogy a két védjegy nem azonos. A szavak írásmódja különböző és éppen így nem hasonlít a fémtisztítószer csomagolása sem a Schmoll-paszta csomagolásához, tehát a készítményeket a közönség nem tévesztheti össze. A Schmoll-cég a döntés ellen fellebbezést jelentett be, amelyet tegnap tárgyalta a temesvári ítélőtábla. Az ítélőtábla megállapította, hogy a Schmoll-cég fémtisztító szert nem gyártott és nem is hozott forgalomba, tehát nem lehet szó azonos védjegyről és ezért megerősítette a törvényszék döntését.

Itt vagyok én,
hogy bőrét
megvédjem!

Már most engedje át nekem bőre ápolását. Egyedüli fennivalója az, hogy rendszeren NIVEA-val kenje magát. Csak egyedül a NIVEA tartalmazza a bőrerősítő „Eucerit“-et, amely fiatalítja és simulékonyá teszi a bőrt.

Megegyezés a szénkonfliktus ügyében

Olaszország nem szállít tengeren német szenet

Valamennyi angol lap örömmel üdvözlöi a kormány azon elhatározását, amellyel a német szénnel megterhelt olasz hajók szabadonbocsátását elrendelte. A Sunday Times hangsúlyozza, hogy az olasz kormány tévesen értelmezte a német szén exportjára vonatkozó angol elhatározást. Miután Anglia jóindulatát bebiztosította,

Olaszország kötelezettséget vállalt, hogy nem küldi Rotterdamba többé hajóit német szénrakományokért.

A Sunday Dispatch hangsúlyozza, hogy az angol kormány nem is tudott Ribbentrop utazásáról, amikor ezt a határozatot hozta. Az azonban bizonyos, hogy a német külügyminiszter ezt a kérdést most már nem használhatja ki a maga számára.

Londonból jelentik: Az angol deali ellenőrző állomáson mér csak három olasz szénszállító hajó tartózkodik, a többi tíz az előző napokon kifutott a kikötőből. Az angol lapok megeléged-

déssel foglalkoznak az angol—olasz ellentétek elrendezésével. Megjegyzik, hogy most már semmi sem áll útjában a további tárgyalásoknak, amelyek a kérdés végleges rendezésére irányulnak. Anglia évente közel kétfélmillió tonna szenet tud szállítani Olaszországnak, amely különböző mezőgazdasági terményekkel és ipari termékekkel egy részével fizetne.

ÚJZÉLANDI REPÜLŐ BÉCS ÉS MÜNCHEN FELETT

Londonból jelentik: Egy angol repülőgép újzélandi első és kanadai másodpilótája bejelentették, hogy nemcsak Bécs, hanem München és Linz felett is elrepültek. A Prága fölött elrepült angol repülőgépek érintették Mannheim és Nürnberg városokat is.

KITÜNTETÉS AZ URSULA BÓVÁRHAJÓ SZEMÉLYZETÉNEK

Londonból jelentik: A yorki herceg VI. György király megbízásából kitüntette Ursula tengeraltjáró személyzetének hét tagját. Az Ursula — mint ismeretes — áthatolt egy német aknamezőn és Helgolandnál elsüllyesztett egy Köln típusú német cirkálót.

Newyorkból jelentik: A Newyork Herald Tribune jelenti, hogy az amerikai hatóságok engedélyt adtak a legmodernebb Curtis 40. rendszerű repülőgépek a szövetséges hatalmak számára való szállítására. Ezek a harci gépek 640 kilométeres átlagsebességet érhetnek el.

NÉMET JELENTÉS A TENGERALATTJÁRÓK MŰKÖDÉSÉRŐL

A német hivatalos jelentés így hangzik: A nyugati arcvonalon nem történt semmi különös esemény. A német légi haderő folytatta felderítéseit Kelet-Franciaország felett. Több ízben megkísérelték a francia repülőket, hogy behatoljanak német területre. A felderítő repülések során vasárnap két francia repülőgép jött és ment irányban, Luxemburg területe felett szállt el.

A francia hivatalos jelentés közli, hogy nincs semmi jelenteni való.

A német nagyvezérkar vasárnapi hadijelentése így hangzik: A Mosel és a lotharingiai erdőségek között élénk tűz és járőrharc volt. A német tengeraltjárók a háború kezdete óta

331.543 tonna angol és semleges tartályhajót süllyesztettek el.

A légi haderők felderítő repüléseket végeztek Franciaország felett, délután pedig légi ütközet volt hét német és 10 francia vadászgép között. Egy francia repülőgépet lelőttünk.

(Rador.)

Roosevelt harminc napos fegyverszünetet fog ajánlani

Welles Sumner csütörtökig Londonban marad

Welles Sumnert a houstoni repülőtéren Sir Alexander Cadogan külügyi államtitkár és Joseph Kennedy, az Egyesült Államok londoni nagykövete, valamint Halifax lord magántitkára fogadták. A repülőgép vasárnap 12 óra 10 perckor érkezett meg. Az amerikai államférfi a Dorchester szállodában lakik, ahol Halifax lordnak is szállása van. Welles Sumner vasárnap semmiféle hivatalos megbeszélésen nem vett részt, csak Kennedyvel tárgyalt rövid ideig. Londoni amerikai körökben úgy tudják, hogy a külügyi államtitkár ugyanazt a titoktartást fogja tanúsítani, mint amit a többi európai fővárosban tanúsított.

ROOSEVELTTŐL FÜGG, HOGY WELLES SUMNER JELENTÉSE NYILVÁNOSSÁGRA KERÜL-E?

Londonból jelentik: Welles Sumner közölte a Reuter-iroda munkatársával, hogy csütörtökön hagyja el Londont, hogy Párison keresztül Rómába utazzék. Az olasz fővárosban az Egyesült Államok helyettes külügyi államtitkára ismét a Duceval tanácskozik majd, ezt követően hajóra száll és március 18—19-én indul vissza az Egyesült Államokba.

— Roosevelt elnök határoz majd —, mondotta Welles Sumner —, hogy az eléje terjesztett jelentést nyilvánosságra hozzák, vagy sem.

Küldetésem hírszerzés jellegével bírt és a felkeresett négy kormány minisztereinek bármelyike által kifejtett vélemény csak tájékoztatásul szolgálhat, nem pedig ajánlatnak, vagy béke-megnyilatkozásnak.

Welles Sumner ezután megcáfolta, mintha párisi látogatása alkalmával — amint azt a Daily Telegraph jelentette —, kijelentette volna, miszerint a szövetségeseknek nagy erőfeszítéseket kell tenni, hogy legyőzzék a németeket.

PITTMAN SZENÁTOR RÁDIÓBESZÉDE

Pittman, az amerikai szenátus külügyi bizottságának elnöke rádióbeszédet mondott, amelyben hangzott, hogy Welles Sumner európai körútjáról való hazaérkezése után az Egyesült Államok

30 napos fegyverszünetet ajánlhatnának a hadviselő feleknek.

Ezután az európai helyzetről számolt be, majd pedig kijelentette, hogy ha a háború a nyár elején még folyik, akkor az a véres befejezésig fog tartani. Ilyen lehetőségek között a hadviselő felek csak nehezen utasíthatnának vissza egy 30 napos fegyverszünetet. Ez alatt az idő alatt a semlegeseknek meg kell kísérelniük, hogy a megértéshez szükséges alapot megtalálják. Amíg a háború tart, a semlegesek közvetítő szavát a hadviselők nem vennék figyelembe.

(Rador.)

második hatalmas filmjét mutatja be március hóban

A HÁROM TESTŐR

Dumas regénye után

D. u. 3 órakor 17 leies helyárak. Paramount-híradó: Finnország tragédiája. — Legközelebbi műsor:

Az utolsó Katalin

Gaál Franciskával a főszerepben

Hitler nagy beszéde a német nép hősi erényeiről

„Ezt a háborút a német történelem legdicsőségesebb győzelmével fejezzük be“
— mondotta a kancellár

Berlinből jelentik: Hitler kancellár vasárnap beszédet intézett a német néphez az 1914—1918 és a jelenlegi háború áldozatainak emléknappján. A kancellár délben a berlini katonai múzeumban mondotta el beszédét, amely a következőképpen hangzott:

— A német nép rendkívül súlyos időben ünnepli a hősök napját. Évek hosszú során az ilyen emlékünnepeken csak színes beszédek hangzottak el

ilyen utódok részéről, akik nem voltak még a hősökhez.

A mai nap az elismerés napja és olyan körülmények között történik meg a hősök ünneplése, amely nagyságban méltó a multhoz. Példa nélküli dicsőséges háború ért véget a keleten és katonáink, valamint hadihajóink és légi haderőnk készen állanak, hogy megvédjék a birodalmat az ősi nyugati ellenségtől. E hadsereg mögött egy felszabadított hazát áll, ahonnan eltávolították a bomlást okozó elemeket. Történelmünkben első ízben történik meg, hogy a német nép egységesen imádkozik a Mindenhatóhoz és áldását kéri a nép érdekeiért vívott harcra.

Földrajzi helyzetünk következtében számos politikai konfliktus veszélyeztette a német nép létét

és csak katonáink hősi erőfeszítései biztosították az ország fennmaradását. Kétezer év óta a német népnek történelmi jelentőségű szerepe volt és csak az volt a szerencséje, hogy mindig akadnak olyan vezetői, akik készen állottak a harcra, ha arra szükség volt és életüket is feláldozták a német népet. Nem volna jogunk, hogy ebbe a terembe belépünk, ha nem hatna át bennünket is az a szent elhatározás, hogy éppen olyan bátrak legyünk, mint azok, akik ezeket az egyenruhákat, fegyvereket és zászlókat hordták. A múlt hadseregeinek csodálatraméltó hőszerepei és államférfiai éppen olyan nagyok voltak, mint amilyen nagy erőfeszítéseket követelnek az idők ma tőlünk.

— Hőseink emlékének szenteltük a mai napot és amikor őket ünnepljük, az az érzés, hogy a hit a német nép lelkében megdöntöhetetlen. Az ideál, amelyért harcolunk, e két szóval fejezhető ki: „A német nép“. Minél nagyobbak a veszedelmek, amelyek körülvesznek bennünket, annál inkább kifejezésre jut a német egység fontossága. Ha a plutokrata demokráciák felvették a harcot a nemzeti szociálista Németországgal és a háború végéig a német nép kiirtását jelölték meg, ezzel nem tettek mást, mint elismerték azt, amit mi eddig végrehajtottunk és pedig a nemzeti szociálista közösségben

Papszentelés Újkisodán

Az újkisodai katolikus templomban vasárnap délelőtt ment végbe Pázmán Péter és Lehnert Ágoston végeztet teológusok ünnepélyes papszentelése. Pacha Ágoston megyés püspök szentelte fel ünnepi nagymise keretében a két fiatal papot. A templom elé érkező püspököt az egyházközség vezetősége és az iskolás gyermekek üdvözölték, majd fényes segédlet mellett megkezdődött a nagymise, amelynek egyik része volt a papszentelés. A szertartásnál segédkeztek a püspöknek Korner József dr. püspöki vikárius, Unterweger Lothár dr. kanonok, szemináriumi rektor, Pater Christ Stefan szalvatoriánus rendfőnök, Waltner József dr. kanonok, püspöki irodaigazgató, Boros Béla dr. és Blaskovics Béla dr. teológiai tanárok, Hankó György nyugalmazott esperesplébános, Frigyer Iván újkisodai plébános, Kleining Miklós tanár és Héber János dr. püspöki titkár. A papszentelés szertartását Lamoth Gyula teológiai tanár magyarozta a templomot az utolsó helyig betöltő híveknek. A szertartáson az újkisodai templomkórus művészi tökéletességgel énekelt. Míse végén Pacha Ágoston püspök prédikációt mondott a papi hivatásról. A két újonnan felszentelt pap husvét másodnapján tartja első miséjét és pedig Pázmán Péter Újkisodán, Lehnert Ágoston pedig Németszentpéteren. A papszentelés után a püspök és a két felszentelt pap délben Frigyer Iván újkisodai plébános vendége volt.

egyesített német népet, amely legyőzhetetlen. Ma minden társadalmi osztályban, foglalkozási ágban és vallásban a német vérből származó ember egyesülése képviseli a német népet.

A világ el akarja pusztítani egységiinket, a kapitalista érdekek akarnak győzni,

mi viszont azt akarjuk, hogy a nemzeti szociálista német egység győzzön. Közel 15 esztendeje küzdött nehéz körülmények között a nemzeti szociálisták, hogy megmentse a német népet. A történelemben soha elő nem fordult tevékenységgel ébresztette fel a nemzet lelkiismeretét, eltávolította a defetista ideálokat és megteremtette az általános politika és felfegyverzés alapjait. Mindezek dacára én voltam az, aki évek során készen álltam a valódi megbékélésre, de az emberiség elutasította a népek közötti megértést, amely az egyenlő jogok alapján létrejöhett volna. Mint nemzeti szociálista és mint katona egész életemen keresztül azon dolgoztam, hogy népem jogait biztosítsam a béke útján, de ha ez nem lehetséges, akkor a háború útján.

— Én, mint a nemzet vezére, a birodalom

Háborus körkérdések

Amerikában mindig divatos volt a körkérdések, ankétok, nyilvános viták rendezése. Népszerű és népszerűtlen emberek s eszmék kerülnek a tömegek boncolóképe alá s a hozzászólások nyomán kialakult kép rendszerint nagyon közel áll a valósághoz. Megfelel az átlagos helyzetnek. A csillagos lobogó országában a véleménynyilvánítás szabadsága nemcsak papíron, de a gyakorlatban is érvényesül s a mindenkori kormányzat nagyon sokszor hálás a nagy amerikai lapoknak, melyek időszerű körkérdések révén bepillantást szereznek a tömegek érzelmi világába, fényt derítenek felfogására és hajlandóságaira.

Újabban a legjobb amerikai folyóiratok egyike, az „America“ intézett körkérdést 182 egyetemhez, főiskolához és kollégiumhoz. A feladott kérdés: mi az ifjúság véleménye az európai konfliktusról?

A körkérdés három részre tagozódott:

1. Javasolják-e az Egyesült Államok beavatkozását az európai háborúba?
2. Vajon Amerika fegyveres beavatkozása tartós békét biztosít-e Európában?
3. Fegyveres beavatkozás esetén személy szerint milyen magatartást tanúsítanának?

A körkérdés tárgyának időszerű voltát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a megkérdezettek kilencven százaléka résztvett a szavazásban és őszintén megmondta a véleményét. A beérkezett válaszok átnézésakor lehetetlen nem arra gondolnia az európai olvasónak, vajjon miképp vélekedne hasonló körkérdés esetén a mi európai ifjúságunk? Bizonyosra vehető, hogy a totális nevelés már éreztetné hatását egy európai ifjúság ankétján, a háború kérdéséről. — az ifjúság zömének állásfoglalása iránt azonban nem lehet kétségeink: ha az kedvezne a háború híveinek, már régóta rendezgetnének európaszerte is ilyen tömegszavazásokat.

Hogy az ember felelősséggel választhasson, ismernie kell nemcsak a lehetőségeket, melyek között választania lehet, vagy kell, hanem ismernie kell a célt is, amelynek szembentartásával ejti meg ezt a választást. Más szemszögből ítéli meg a helyzetet, aki az egyetemes emberiség boldogulását keresi, — és másként az, aki a nemzeti kizárólagosság és faji egyeduralom szemüvegén keresztül figyeli az élet jelenségeit.

Az amerikai ifjúságról már összehordottak nálunk hetet-havat. Hogy felületes, szereti a könnyű vállalkozásokat, bizonyos fokig romantikus, naív, — vagy aki dicsérni akarta, megemlítette, mennyire gyakorlatias, egészséges, ki-spórtolt, gátlás nélküli, életrevaló.

ACCUMULATOR

gyári lerakat

TÖLTÉS-JAVÍTÁS

a Bánság legnagyobb

RADIO szaküzletében:

ELECTRON

Timisoara, I., r. k. püspöki-palota.

kancellárja és a hadsereg főparancsnoka, éjjel és nappal a győzelem kivívásáért küzdök és ha a szükség úgy hozza magával,

saját életemet is feláldozom,

mert tudom, hogy Németország sorsa most századokra dől el. Mint katona, aki résztvettem a világháborúban, ezzel az imával fordulok a Gondviseléshez: Adja meg a Mindenható nekünk azt, hogy a német nép becsülettel harcolja végig a népek utolsó nagy háborúját. A mi hitünk és a mi ünnepélyes eskünk ezen a napon csak ez lehet: „Azt a háborút, amelyet a nagy német birodalomra a francia és angol kapitalisták kényszerítettek, a német történelem legdicsőségesebb győzelmével fejezzük be“.

A múzeumban lefolyt ünnepség után Hitler kancellár elhelyezte a hősök emlékművére koszorúját. Ezután végignézte egy díszzászlóalj felvonulását, amely a szárazföldi, tengeri és léghadereő zászlóival vonult fel.

(Rador.)

Egy dolog bizonyos. Kialakulóban levő ifjúsággal állunk szemben. Amerika maga is még kialakulóban levő világrész. Saját bevallásuk szerint is a társadalmi serdülés korát éli. Ez azonban nem akadályozza meg abban, hogy sokszor fejcsóválva, vagy lekicsinylőleg nézzék az ódivatú Európa eseményeit. Az amerikai fiatal ember, aki edzettségét, életrevalóságát és férfiaságát a technika és sport terén egyaránt kimutatja, aki minden iránt érdeklődik, ami az emberi életet megszépíti, a társadalmi együttélést kellemessé teszi, — nem tudja megérteni, minek az a sok nemzeti surlódás Európában? Ő csak mosolyogni tud azon, hogy nem csinálnak Európában egy országot, egy nemzetet és egy valutát. „Ha pedig ők valami nemzeti ügy miatt háborúba keverednének, nem valami lelkesen harcolnának érte, mert mindegy, hogy ki uralkodik, fő az, hogy az ember dolgozhasson és boldoguljon. Az életet nem érdemes feláldozni semmiért. Ugyanakkor eldicsekednek azzal, hogy ők a köztársaság elnökét még a rádióban is büntetlenül díszíthetik fel: ostoba, agyalágyult, vagy ezekhez hasonló, kevésbé hízelgő jelzőkkel!“ (Dr. Nádas Zoltán: A csillagos lobogó országa.)

Igy azután érthető, hogy az európai háborúval kapcsolatos véleményét, akarva-nem akarva, egy magasabb emberi szemszögből vesszi. És nem csodálkozhatunk a fenti körkérdésre beérkezett válaszokon sem.

Az első kérdésre, — hogy javasolják-e az Egyesült Államok beavatkozását az európai háborúba, — a majdnem 46 ezer szavazó közül 2% igennel, 97% nemmel és 1% határozatlanul válaszolt.

A következő kérdésben, — vajjon Amerika fegyveres beavatkozása tartós békét biztosítana-e Európában, — némileg már megoszlott az ifjúság véleménye. Igennel válaszolt 7 százalék, nemmel 79. Határozatlanul felelt 14 százalék.

Végül jön a harmadik kérdés. Ez a legérdekesebb — s a válasz erre a legfeltűnőbb. Fegyveres beavatkozás esetén személy szerint az amerikai ifjúság milyen magatartást tanúsítana? A beérkezett válaszok alapján 23 százalék önkéntes szolgálatra jelentkezne, 41 százalék csak az általános hadkötelezettségnek tenne eleget, míg 36 százalékknak, mint írják, „komoly aggodalmi volnának“ minden háborús részvétellel szemben.

Kedves olvasóm, ez is Amerika!

Kulcsár Kálmán

Hirdessen a Déli Hírlapban

A zsidó hitközség új vezetőségének ünnepélyes beiktatása

A temesvári zsidó hitközség néhány hét előtt választotta meg elnökét, három alelnökét és a képviselőtestület negyvenegy tagját. Az új vezetőség beiktatása vasárnap délelőtt ünnepi alakuló közgyűlés keretében ment végbe. A hitközség nagy tanácssterme zsúfolásig megtelt a zsidó szervezetek küldöttségeivel, a zsidó hitközségek, a nőegyletek, a Zsidó Nemzeti Szövetség tagjaival, valamint az új vezetőséggel, amely testületileg jelent meg.

Nyíri Jenő vezérigazgató, a zsidó hitközségnek immár negyedszer, egyhangú lelkesedéssel megválasztott népszerű elnöke, nagyszabású megnyitó beszédében szólt a zsidóság feladatairól. Rámutatott a szociális és kulturális teendőkre, amelyek a hitközségre hárulnak, szólt az átképzés problémájáról, az iskoláknak és az ifjúság nevelésének jelentőségéről. A mély hatást keltett beszédében végül megköszönte a bizalmat és ígéretet tett, hogy továbbra is mindenkor a zsidóság érdekeinek szolgálatában kíván az új vezetőség működni.

Drechsler Miksa dr. főrabbi ezután áldását adta az új elnökségre és a képviselőtestületre, valamint annak munkásságára. Az üdvözlő beszédek következték most. Berger Arnold, mint a képviselőtestület régi tagja köszöntötte az új elnökséget. Reiter Károly, mint a képviselőtestület új tagja és a Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke mondott üdvözlő beszédet. Kun János dr. a zsidó liceum végzett növendékei egyesületének elnöke és mint a képviselőtestület legfiatalabb tagja tett ígéretet odaadó munkakészségéről. Löffler Géza dr. ügyvéd, a józsefvárosi, Schönbrunn Adolf a gyárvárosi ortodox hitközség, Farchy Rezső a spanyol zsidó hitközség, Hübsch Dávidné az összes zsidó nőegyletek és az eggek háza, Deutsch Vilmosné a zsidó csecsemővédelmi intézmény, Ungár Sándor a zsidó kisiparosok, Nemes Hugó a Kadima sportegylet, Kauftheil Ernő a Hazamir zsidó dalárda, Márkus József dr. a zsidó liceum és az összes zsidó iskolák nevében mondtak üdvözlő szavakat.

Welsz Artur dr. újonnan megválasztott alelnök köszönte meg az üdvözléseket, köszöntötte az elnököket, alelnöktársait és a képviselőtestületnek főleg újonnan megválasztott tagjait, akiket komoly munkára kért.

Ezután megalakult az előljáróság és a különböző bizottságok tagjait jelölték ki, majd felolvasták a hitközség múlt évi munkásságát részletesen felölelő évi jelentést, a zárszámadásokat és az új költségvetést. Berger Arnold, a pénzügyi bizottság elnöke, a hitközség pénzügyi helyzetéről tartott kiemelt expozé.

Nobel Sándor dr. ügyvéd, alelnök szintén lelkes munkára hívta fel a képviselőtestületet. Végül Nyíri Jenő elnök beszámolt még a bucarestii országos rabbiválasztás ünnepségéről, mire az alakuló közgyűlés lelkes hangulatban véget ért.

Buzoianu vezetőügyész előadása az orvosok részére a magzatelhajtással kapcsolatos törvényről

A büntetőtörvénykönyvnek a magzatelhajtásokra vonatkozó szakasza módosításával kapcsolatban Buzoianu Alexandru vezetőügyész a helytartóság tanácsstermében előadást tartott, amelyen úgy a város, mint a megye orvosai nagy számban jelentek meg. Az előadást Goruneanu Tulliu táblai ügyész nyitotta meg, aki ismertette a magzatelhajtással kapcsolatos szociális helyzetet és hangoztatta, hogy a magzatelhajtások leküzdésére a törvény alkalmazásával megfelelő megoldást kell találni. Azután Buzoianu Alexandru vezetőügyész ismertette a módosított új törvényszakaszt, amely szerint az ügyészség engedélyével három esetben lehet művi beavatkozást végezni: 1. Ha az asszony életét közvetlen veszély fenyegeti, 2. Ha a terhesség a nő már meglévő betegségét súlyosbítja. 3. Ha a szülők egyike elmebajban szenved és bizonyosra vehető, hogy a születendő gyermek is elmebajos lesz. Minden esetben azonban előzetesen engedélyt kell kérni a műtéthez az ügyészségtől. Abban az esetben, ha rendkívül sürgős a műtét és nem lehet bevárni az ügyészség engedélyét, mert a nő életét közvetlen veszély fenyegeti, akkor az orvos elvégezheti a műtétet, a melynek szükségessége utólag nyer majd megállapítást.

Buzoianu vezetőügyész előadása során megadta az orvosokat érdeklődő összes szükséges felvilágosításokat.

Azután megalakították azt az orvosi bizottságot, amelynek tagjai az általuk végzett orvosi viz-

gálat alapján megállapítják, hogy szükség van-e műtėti beavatkozásra. A bizottság orvostagjai a következők: Pocean Emil dr., Epure Vintila dr., Secosan Nicolae dr., Liuba Dionisie dr., Tirnea Dimitrie dr., Buceanu Nicolae dr., Neagoe Octavian dr., Rusu Titu dr. Ezenkívül megalakították azt az orvosi bizottságot, amelynek tagjai az orvosi jelentés szerint esetenként határoznak a művi beavatkozás szükségességéről. Ennek tagjai a város részére Munteanu Leonte dr. városi főorvos, a megye részére Plesa Ioan dr. megyei főorvos, ezenkívül Miletici Alexandru dr. vezérfelügyelő, Vascan Dimitrie dr. törvényszéki orvos, Mara Teodor dr. Muresan Ioan dr., Gabor Liviu dr. és Demetrescu dr. a zombolyai kórház főorvosa. Ez a bizottság hetenként legalább egyszer ülést tart. A művi beavatkozás szükségességét legalább a bizottság három tagjának kell megállapítani, hogy az ügyészség megadhatta az engedélyt.

CAPITOL MA A POLLO

A PÉK FELESÉGE | **SEBASTIAN OTT A NEVEM**

Kitűnő francia tragikomédia, a főszerepekben
Raimu — Ginette Leolere — Charpin

Izzalmas bűnügyi film, a főszerepekben:
Willy Forst, Gustav Diesel, Trude Marlen,
Paul Hörbiger

Amikor megindul a jégzajlás...

Az 1909. évi jégrobbantások a Dunán

A Duna vize az utóbbi napokban — pozsonyi jelentés szerint — a gyors hóolvadás következtében rendkívül emelkedett és a rendszerint hat méterrel lett magasabb a Duna vízszíne. Ennek következtében a város külső területe víz alá is került és néhány utcát ki kellett üríteni. Három nap előtt már az a jelentés érkezett, hogy éjszaka hatalmas rianással több helyen megrepedt Budapest alatt a Duna jégpáncélja és erős dübörgéssel lassan megindult a jégzajlás. Ha a jégzajlás Budapestnél nem indul meg, úgy el kellett volna készülni arra, hogy Vác—Komárom—Győrnél és a Csallóközön is nagy károkat okozható árvíz következik be, mivel a Duna medre a budapesti jégtorlasz miatt nem lett volna képes levezetni a pozsonyi hat méterrel magasabb vizet.

Amilyen szép látvány egy több kilométeres jégtorlasz, éppen olyan félelmetes is annak, aki tisztában van azzal a rendkívüli erővel, amelyet egy nagy jégtorlasz képvisel. Azonban az álló jégtorlasznál még szebb természeti tüneményt mutat egy több kilométeres jégtorlasznak a megindulása. Hivatásomnál fogva sokszor voltam tanúja ilyen felségesen szép természeti tüneménynek és soha el nem fogom felejteni az 1909. évet, amikor a Baja—Paks közötti Dunaszakaszon negyven kilométeres hosszúságú, félelmetesen szép jégtorlasz indulást láttam. Annak idején mint fiatal mérnököt engem is kirendeltek oda, hogy az Alföld megriadt közvéleményét jégrobbantások útján megnyugtassuk. Az 1909. év január és február hava szokatlanul kemény és tartós hideget hozott és ennek következtében a Baja—Paks közötti negyven kilométeres szakaszon, az úgynevezett boviszlói és a következő, jelentékeny hosszúságú új Duna-mederben a jégtorlás hamar megkezdődött. Az állandó nagy hideg következtében hamarosan negyven kilométeres, fenékgig megtelt jégtorlasz keletkezett. Darányi Ignác magyar földművelésügyi miniszter akkor százezer koronát bocsátott rendelkezésre a vízépítési igazgatóságnak a negyven kilométeres jégtorlasznak robbantás útján való eltávolítására. Február közepén erre el is rendelték a jégrobbantási munkálatok megkezdését. A munkálatok Baja felett, az úgyne-

vezett Vajas torkolati gátórház és szivattyútelep közelében kezdődtek meg. Ezen munkálatokhoz kirendeltek négy mérnököt — köztük voltam én is — két század pionirkatonát és az állami bányákból odavezényeltek két munkásszázadot, megfelelő felszerelésekkel és robbantó dinamitanyaggal.

Az ottani szűk Duna-meder ellenére is az egész medret keresztben átfogólag, minden öt méter távolságban, körülbelül 100—120 lyukra volt szükség, amelyet a jégpáncélba kellett fúrni. Ezekbe tettünk, lécre ráerősítve lyukakként 2—5 kilogramm dinamitpatronokat. Az így elhelyezett dinamitpatronokat vezetékkel kötöttük össze a Duna egész keresztmetszetét átfogóan és villamosáram segítségével egyszerre robbantottuk fel. Ezáltal naponként kétszeri robbantás útján körülbelül 15—20 méter szélességben és 10—20 méter mélységben tudtuk a szaklászárd jégtorlaszból darabokat kiválasztani. Plyformán a negyven kilométer hosszú jégtorlasznak robbantás útján való eltávolításával — ha a nagy természet meg nem sajnál minket és az egész jégtorlaszt el nem viszi — akkor készültünk volna el, amikor az Alföldön az aratást már régen befejezték volna, mert 160—200 munkanapra lett volna szükségünk. Mi tudatában voltunk annak, hogy erőfeszítéseink teljesen hiábavalók és a költségek is feleslegesek, mégis kiartással dolgoztunk a kapott parancsunk megtartásáért és a lakosság kedélyének megnyugtatósára. Négy-öt napi munka után, délben az első robbantás alkalmával két nagy halat láttunk a jégdarabokkal együtt a levegőbe repülni. Szigonyokkal megfogták a halakat, 180 centiméter hosszú, hatalmas harcsa-példányok voltak, amelyeket a detonáció nem ölt meg, csak elkábított. Estére természetesen nagy halpaprikás volt...

Két heti erős munka után, az időjárás lassú enyhülésével, egyik napon délelőtt rettenetes, pergőtűszerű robbanások hallatszottak. Erős földlökéseket éreztünk és irtózatosan sivító, fül-siketítő lárma közepette hirtelen megindult a jégzajlás. Mindez olyan gyorsan következett be, hogy a mederben dolgozó katonáknak és munkásoknak alig maradt idejük a partra menekülni. Ha nem vagyunk elég előrelátók és a munkásokat nem rendeljük idejében partra, menthetetlenül elvesztek volna minő a zajló és örvénylő jégtáblák és jéghegyek között. Ilyen módon az Alföld közönsége megszabadult a nyomástól, a rettegéstől. Meg voltak akkor győződve, hogy az idejében alkalmazott jégrobbantási munkáknak köszönhetik ezt. Mi pedig hallgatunk és zsebre vágjuk kifejtett munkánkért a meg nem érdemelt dícséreteket.

Felejthetetlen emlékeket szereztem ezen két hét alatt és merem állítani, hogy felségesebb természeti tüneményt azóta sem láttam. A Duna és Tisza folyók szabályozása már teljesen befejeződött és így ezeknél ilyen veszélyes jellegű jégtorlaszok a jövőben már nem keletkezhetnek. Mind ezek megírására pedig az ösztönzött, mert újból hangsúlyozottan meg akarom állapítani azt a tanulságot, hogy a jeges árvizek elkerülése céljából nem a költséges és hiábavaló jégrobbantásokra van szükség, hanem folyóink szabályozására.

Mócsy G. Miklós,
műszaki tanácsos.

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN:

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

78—10 és este 9 óra után 28—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Két harci jelentés között

egy csendes sarokban szerény kis hír: Lelkigyakorlatok lesznek...

Az egész világ a fegyverforgatásban edzi magát; szárazföldi-, tengeri-, légi-hadgyakorlatok, a rettenetes valóság több hónapos nyílt háborúja itt is, ott is; kegyetlen, véres híreket kürtöl szét a rádió, nyugtalanító jelentéseket lop be otthonunkba a napilap. S a vérrel áztatott hírek között, finoman szedett betűk, az önző, szívtelen sorok mellett, a szeretet lágy, hívó szava: Lelkigyakorlatok lesznek...

Igen, már folynak is: iskolás gyermekeink lelkebe már hull az arany-eső, cselédányaink is ott szorongtak lelkesedéstől tüzelő arccal a kicsinynek bizonyuló templomunk padsoraiban; e héten találkoznak hölgyeink, férfiaiunk, anyák és apák, hogy aztán megújult szívvel küldhessék leányaikat, fiaikat és Istenben újjászületni.

Van nekünk ma erre időnk? Vagyunk olyan kángulatban, hogy egy órára kikapcsolódjunk a robotból, s a „lelkünkkel” foglalkozzunk? Hiszen az olyan szépen hallgat, halódik bennünk, mire jó bolygatni?!

De vajjon mindegy az nekünk, ha cselédünk becsületes, tisztességes lány, vagy pedig kicsapongó, szarka-kezü? Mindegy talán, hogy leányaink, gyermekeink, éltető napsugarak, vagy romboló szélviharok otthonunkban? Hogy fiaink becsületes, egyenes emberekké nőnek, vagy pedig sirba tiporják szüleik verejtékekkel ékesített nevét? És a nehéz munkában öröklődő, fáradt testű és lelkű apák és anyák, hogy hagyhatnák érintetlenül a vigaszt nyújtó, új életkedvet fakasztó és tápláló forrást?

Lelkigyakorlatra hív a harangok komoly hangja sorra mindenkit; emeld fel Te is Testvér szemed a földről, a munkáról és nézz feljebb, ott vár egy tekintet, ott kapsz bátorítást, onann beléd ömlik a béke, melyet otthonodban kifejtve egy láncszemmel talán hozzásegítenél az annyira óhajtott világbeke megteremtéséhez.

Leányok! Ifjak! Értsük meg mi is a harangok hívó szavát, mert bennünket hívnak: Reátok várunk, Reátok építünk, Bennetek minden reményünk! Lelkigyakorlatok lesznek, hogy több legyen a béke, hogy jobb legyen a Föld. (L. K.)

— IDŐJÁRÁS: A hőmérséklet állandósul.

— A román Vöröskereszt a finneknak. A romániai Vörös kereszt a szövetkezetek nemzeti intézetétől 200 tonna elsőrendű minőségű búzát kapott különleges kedvezményekkel Finnországba való szállítás végett. További 200 tonna kukoricát is szállított a román Vörös Kereszt a finneknak segítségére.

— DAVIDESCU MOSZKVAI KÖVET NAGY DIPLOMACIAI VACSORÁJA. Moszkvából jelentik: Davidescu moszkvai román követ díszbékét adott, amelyen többek között résztvettek Barkov és Pontikov protokollfőnökök, Schullenberg német nagykövet, Togo japán nagykövet, az iráni, a dán, a lett és a magyar követ, az olasz, norvég, a belga az eszt és a görög külügyi megbízottak. A bankett után az alkotmány kihirdetésének évfordulója alkalmából nagyszerű román filmet mutattak be. (Rador.)

— Hamis dollárokat hoznak forgalomba. Bagdadból jelentik: Az iraki hatóságokat értesítették, hogy rövid időn belül meg fogják kísérelni 50, 100 és 500 dolláros hamis amerikai bankjegyek elhelyezését, amelyek hasonlóak azokhoz, amelyeket Jusztíciában hoztak forgalomba. (Rador.)

(—) A temesi helytartóság mezőgazdasági főfelügyelői. Miniszteri rendelettel megerősítették állásukban a temesi helytartóság területén működő mezőgazdasági főfelügyelőket: Grecu Pavel, Dascalov Dimo, Bogdan Cornel és Grecu Simiont, akik valamennyien agrármérnökök.

(—) Tanügyi kinevezések. A nemzetnevelési miniszter Sasu Romulust és Trofin Constantint a temesvári ipari liceum famegmunkáló, Feraru Romeo pedig ugyancsak a temesvári liceum szobrászati osztályához tanárnak nevezte ki. Ezenkívül kinevezte a miniszter még a következő középiskolai tanárokat: Diculescu Valeriat Orsovára, Parvulescu Margaretat Resicára, Poparlan-Radulescu Virginiát és Gheorghiu Ofeliát Temesvárra, Manolescu Clementinat Aradra és Golopentia-Cristescu Stefaniat Karánsebesre.

(—) Nyugat. Babits Mihály san-remói újjáról ír cikket Cs. Szabó László a Nyugat márciusi számának élén. Halász Gábor tanulmánya Mátyás királyról, Hoffmann Edít serlegbeszéde Szinyei Majálisáról, Illyés Gyula és Török Sophie versei, Gábor Ignác tanulmánya az alexandrinusról. Pavel Agoston cikke a szlovén Madáchról, Schöpflin Aladár, Farkas Zoltán, Benedek Marcell és Tolnai Gábor Figyelői és Örjáratai a szám kiemelkedő közleményei. A Nyugat előfizetési ára negyedévre illetménykötetekkel együtt 11 P., egy óra 4 P. Kiadóhivatal: V. Vilmos császár út 34. Budapest.

(—) Házaspár halála. Grünwald Adolf dr. nyugalmazott orvos nyolcvan éves korában egy hét előtt meghalt. Felesége, született Grünwald Janka annyira szívére vette férje halálát, akivel ötvenöt éven át élt a legboldogabb házasságban, hogy agynak esett, tüdőgyulladást kapott és éppen egy héttel férje halála után követte élettársát a sírba. Hetvenöt éves korában hunyt el és nagy részvét mellett temették. Elhunytát gyászolja leánya, dr. Klein Emilné, született Grünwald Antónia és veje Klein Emil dr. vengai járásbíró.

(—) Cigányasszony rejtélyes halála. Adam Róza ötvenhárom éves kécsai cigányasszony március 7-én Csene községben járt. Ott olyan szerencsétlenül esett le a földre, hogy a lábát törte. Az asszony a baleset után meghalt. Az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását.

(—) Esküvő. Székely Béla egészségügyi cikkek gyártója házasságot kötött László Friderikával. Mint tanúk szerepeltek Hanes Tiberiu dr. közigazgatási felülvizsgálói bírósági tanácselnök és Reitzer István mérnök. Az egyházi esküvőn a Magyar Dalárda, amelynek Székely Béla működő tagja, küldöttséggel képviseltette magát.

(—) Tűz Majláthfalva községben. Lévai József majláthfalvai gazdát súlyos károsodás érte. Éjszaka kigyulladt a dohányzártó pajtája és teljesen leégett. A lángokban odaveszett egy kocsis, a vetőgép, eke és más gazdasági felszerelés. A kár körülbelül hetvenezer leire tehető. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

(—) Halálozások. Meghaltak: Muntean Ioan huszonkét éves katona, Hecan Petru huszonhét éves földműves, Maior Mihai hetven éves magánzó, Stana Maria született Peter ötvenhét éves, Schwarz Eszter született Berger hetven éves, Crita Gheorghe két éves, Horváth Mihály negyvenkilenc éves piaci árás, Kósa Erzsébet három hónapos. Müller Ferenc hetvenhét éves cipész.

Eleített szemeit

harisnyáin olcsón és gyorsan felszedjük

Mikó Frida

Dauerbach-palota

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Kedden, március 12-én a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Libertatii téren levő Jahner K. gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a Stefan cel Mare uccában levő Jahner R. gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Maria gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Preyer uccában levő Ungváry gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Fanajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Ghete City

cipőszalónját
áthelyezte

Belváros, Löffler C. palotába
a SCALA mozival szemben

(—) A Comedie Francaise színtársulat Bucurestiben. A párisi Comedie Francaise színtársulata ma, kedden Romániába érkezik. A neves színtársulat sikeres budapesti vendéglátása után Bucurestiben fog vendégszerepelni.

(—) Passióelőadás Rónácon. Az erzsébetvárosi katolikus egyházközségi leányegylet a Bessenyei-telepi templom énekkar közreműködésével az előző héten az Erzsébetvárosban sikeresen bemutatott Passiójátékot vasárnap délután a rónáci Raumholz-féle vendéglőben megismételte. Az előadást a nagy számban megjelent közönség tetszéssel fogadta és úgy a szereplőknek, mint pedig Frint Lipót karnagynak és Járosy Ilonka rendezőnek elismerését fejezte ki.

(—) Tagfelvétel a temesvári Chebra-Kadisánál március 17-én, vasárnap délelőtt 9—12 és délután 4—6 óráig lesz a temesvári izraelita hitközség tanácsstermében (Str. Mărăsesti 10.) Belépni óhajtok személyesen jelenjenek meg a fenti időpontban működő bizottságnál. Egyidejűleg felkérjük tagjainkat, hogy kiskorú gyermekeiket, mint meltsche beírassák, valamint a nagykorúságukat elért meltscheket, hogy promoválásuk végett jelentkezzenek.

(—) Film, Színház, Irodalom. Egyed Zoltán szerkesztésében, teljesen új formában és tartalommal jelent meg a Film, Színház, Irodalom című képes hetilap. Az újságírás történetében szinte példátlan siker fogadta ezt az új köntösbe öltözött újságot. Budapesten a lap megjelenésekor valósággal széjjelkapták ezt az igazán érdekes, szellemes és úgy szövegtartalmában, mint képekben, amerikai író képeslapot. Ezt a rendkívüli sikert nem is csodálhatják azok, akik ismerik Egyed Zoltán újságírói munkásságát. A Film, Színház, Irodalom minden pénteken jelenik meg. E heti számában Herczeg Ferenc a magyar írófejedelem írja a vezércikket, Hunyady Sándor a novellát, Bokaj János nyilatkozik új vígszínházi darabjáról, Egyed Zoltán színházi levelet és filmbeszámolókat és „Hollywoodi tragikomédia címen regényt írt. Angelo gyönyörű fényképei díszítik még a Film, Színház, Irodalom új számát, amelyben mindenki megtalálja a maga olvasnivalóját. A lapnak külön szenzációja, hogy ára csak tíz lei.

(—) A titkok háza. A kaliforniai San Joséban van egy ház, amely legalább 150 szobából áll, van benne vagy 2000 ajtó, és 10.000 ablak, 40 lépcsőház, 3 lift s mindez légmentesen el van a külvilágtól zárva. Tulajdonosa ugyanis, egy amerikai fegyvergyáros özvegye, spirisztizista volt, akinek a szellemek megjövendölték, hogy addig nem fog meghalni, a míg a házon építkezés folyik. Végül mégis meghalt, mielőtt ez a titokzatos építkezés befejeződött volna. Erről a furcsa, titokzatos házról és külön tulajdonosának életéről számol be a Tolnai Világlapja legújabb száma. A legkiválóbb magyar író novelláin, s a rendkívül érdekes cikkek dús során kívül gazdag rejtvényrovatot és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Dragan Aurel, Morath Günther Lajos János, Cra-ciun Doru Vasile.

Mozi

MŰSOR:

Kedd, március 12.

APOLLÓ: Sebastian Ott a nevem (német film)
CAPITOL: A pék felesége (francia film.)
CORSO: A három testőr (angol film)
SCALA: Sport és szerelem (angol film), Stan és Bran, mint repülők (angol film)

(—) A fereggházi hajléktalan család javára újabban a következő adományok érkeztek a Déli Hírlap kiadóhivatalába: P. P. 100, H. J. 100, Glasz József 100, N. I. 300, A. L. 100 és L. K. 50 lei. Gyűjtésünk eddig 11.510 lei. A gyűjtést tovább folytatjuk és minden adományt nyilvánosan nyugtázzunk.

(—) Tűz egy temesvári fatelepen. Hladik Sándor, erzsébetvárosi fakereskedő fatelepen ki- gyúlladt egy fás szin és a benne lévő széna és fa elégett. A kereskedő kára 50.000 lei.

(—) A hadfelszerelési bonok kedvezményes befizetése. A hadfelszerelési bonok jegyzésével kapcsolatban a pénzügyminisztérium körrende- letben értesítette a pénzügyigazgatóságokat, hogy március 15-én megszűnik a lejegyzett bonok értékének kedvezményes befizetése. Eddig ugyanis az ezer leies bonokra kilencszázhetven leit fizettek be. Március 15-ike után az ezer leies bonokért 977 leit kell fizetni, még akkor is, ha közben már a lejegyzett összeg egy-két részleté- be is fizették. Azok tehát, akik március 15. előtt befizetik a bonokra jegyzett összeget, még 970 leit fizethetnek az ezer leies bonokra.

(—) Orvosi hír. Dr. Naschitz Imre sebész- és ortopéd-szakorvos hazaérkezett és újból ren- del III. Splaiul Tudor Vladimirescu 10. szám alatt, délelőtt 9—11-ig és délután 3—5-ig. (Reu- ma, injekciós visszerkezelés. Celluloid acélrugó- lúdtalpbetét).

(—) Nehéz dolog vigjátékot írni. Ismertnevű vigjátékíró érdekes nyilatkozatot közli a Délibáb színházi hetilap legújabb száma. Színes, képes szin- házi riportok, kuliszamögötti pletykák, egész sereg kitérő elbeszélés, gazdag filmrovat, keresztretjtvény, érdekes színházi cikke, nagyszerű képes heti rádió- műsor és rengeteg szebbnél-szebb kép teszik felül- múlhatatlanul népszerűvé a legolcsóbb képes szin- házi hetilapot.

— Óriási hideg Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Jugoszlávia egész területén nehéz tél van. Montenegró északi részében 25 fok hideget mértek. A Vaskapunál a Dunán 10 méter vastag jégtorlaszok keletkeztek. Az utászkülönmények sikertelenül kísérleteztek a jég felrobbantásával. Attól lehet tartani, hogy az olvadás beálltával nagy árvíz lesz. (Rador.)

(—) A Déli Hírlap szegényalapja javára N. I. olvasónk kétszáz leit adományozott. Amikor az ado- mányért szegényeink nevében köszönetet mondunk, azzal a kéréssel fordulunk olvasóinkhoz, mindenki tehetsége arányában igyekezzék hozzájárulni, hogy néhány szegény embernek némi örömet szerezhes- sünk a husvétii ünnepek alkalmával. Bárha a tél a végét járja, a fűtetlen lakások még mindig hide- gek. Tegye mindenki a saját husvétját szebbé azál- tal, hogy a feltámadás ünnepén néhány szegényt en- nivalóhoz és tűzifához juttat.

— Nagy hóviharak Erdély északi részében. Bu- curestiből jelentik: Az utóbbi napokban az ország különböző részeiben Beszarábiában, Dobrudzsában és Erdély északi részeiben a hóviharak nagy aka- dályokat okoztak a vasúti forgalom lebonyolításá- ban. Vasárnap délelőtt óriási mennyiségű hó esett Erdély északi részében és ez meggátolja a Bucuresti felé haladó gyorsvonatokat újtjukban. A 401-es szá- mu gyorsvonat a székelyhídi állomáson rekedt. Ugyanez a sors ért két személyvonatot is. Az állam- vasutak forgalmi osztálya hóékeket és munkásokat küldött a vonal felszabadítására.

(—) Orvosi hír. Dr. Brády rendeléseit új- ból megkezdte nemi- és bőrbetegeknek. Rendel 8—12 és 4—6-ig. I. Bul. Regele Ferdinand 1. (Löffler A. palota). Telefon 23—24.

— Gulácsy Irén kapta a Petőfi Társaság nagy- díját. Budapestről jelentik: A Petőfi Társaság 64. évi közgyűlésén a Társaság nagydíját Gulácsy Irén irónőnek adományozta. Az elnök meleg szavakkal nyújtotta át a Petőfi Társaság plakettjét, mint az irodalmi nagydíj szimbolumát. A megjelentek nagy ünneplésben részesítették a kiváló irónőt.

— Nyirő József új darabjának hatalmas si- kere. Budapestről jelentik: A vasárnap reggeli la- pok nagy cikkeiben méltatják Nyirő Józsefnek, a kitűnő erdélyi irónak, „Uj haza” című történelmi drámáját, amelynek bemutatója szombaton este volt a Nemzeti Színházban. A Függetlenség azt ír- ja, hogy mint a Hargita vihartól tépett szirtjei kö- zött elzúgó szélvész, olyan szédítő erővel harsog, vágat, sikolt három és fél órán keresztül a szin- padon Nyirő drámája. A lap szerint a dráma olyan viharos és olyan céltudatosan felívelő, hogy az író nem ér rá néhány dramaturgiai szabály kedvéért megállani. A Magyarországi, a Pesti Hírlap, a Magyar Nemzet, a Nemzeti Ujság és a többi lapok is a leg- nagyobb elismerés hangján írnak a darab szépsé- geiről és értékeiről.

Szerkesztői üzenetek

B. F. Delta. 1. A dalpályázat eredményéről már- cius második lapunkban számoltunk be. 2. Levelét eljuttattuk az illetékes tényezőkhöz.

Borzalmas családirtás a Mehalában

Frech Károly egykori válogatott futballjátékos megölte feleségét és gyermekét, majd végzett magával

Féltékenység áll a dráma háttérében

A mehalai Muntenia-ucca 26. számú házban hétfőn délelőtt borzalmas családi dráma játszód- tott le. Egy boldog családi élet véres körülmé- nyek között omlott össze és az eset annál meg- döbbenőbb, mert annak cselekvő hőse egy köz- ismert temesvári sportember, aki köztiszteletet vívott ki szorgalmas, munkás életével. Frech Károly 41 éves vasesztergályos, aki legutóbb a vasútnál volt alkalmazva, kiirtotta családját:

megölte feleségét és kisleányát, majd háza padlásán felakasztotta magát.

Frech Károly neve régóta ismert a temes- vári sportéletben. A Chinezul sportegyesületnek sokáig egyik legkiválóbb játékosa volt, majd az országos válogatott csapat játékosa lett és eb-

A második áldozat: Frech Irénke

Grossmayer kétségbeesetten szaladt az uc- cai lakásba, ahol Frechék laktak. Itt újabb bor- zalom várta. A hálószobában egy ágyra fektet- ve volt a 13 éves Frech Irénke holtteste. A nya- ka át volt vágva. A szája mintha segítségért kiáltana.

Grossmayer rémülten támolygott ki a ház- ból, hogy a szomszédok után kiáltson, amikor észrevette, hogy a ház padlásajtója nyitva van. Fölment a padlásra, ahol

egy gerendára erősített szárítókötélre akasztva találta vejének, Frech Károlynak holttestét.

A szomszédok a rendőrségre telefonáltak, ahonnan Alexi rendőrfőnök és Mioc dr. rendőr- orvos szálltak ki a helyszínre. Megállapították, hogy Frechnél több késszúrás van, mély vágá- sok, amelyek közül több halálos. A szomszédok elmondották, hogy egyiküknek feltűnt, hogy Frech hétfőn reggel nem ment munkába. Az egyik szomszédasszony megkérdezte, miért ma- radt otthon, mire Frech ezt válaszolta:

— Nem érzem jól magam.

Ugyanez látta, hogy a közeli vendéglőbe ment és fél liter pálinkát vásárolt. Ezt az italt a véres tett elkövetése előtt elfogyasztotta, mert az üveget üresen találták lakása konyhájában. Ugyilátszik tehát, készült a megdöbbenő tette. Pá- linkával akarta bátorítani magát.

MEGÖLELTE, MEGCSÓKOLTA A KISLEANYT, — MAJD MEGÖLTE.

Később látták a szomszédok, hogy Frech a ház kapujának dülve várakozott. Ez déli egy óra felé lehetett és ekkor már végzett feleségével. Várta, hogy a belvárosi zárdából hazajön a kis Irénke és a szomszédok még látták, hogy amikor a kisleány vidáman szaladt apja elé,

ben a minőségben külföldön is játszott. Tizen- négy évvel ezelőtt feleségül vette Grossmayer Irént, akivel

a legutóbbi időig boldog házasságot élt és nagy gonddal nevelték kisleányukat, Irént.

Szorgalmas és takarékos élettel a házaspárnak sikerült gondtalan életet biztosítani, sőt jelenté- keny vagyont is szerzett. A Muntenia-ucca 26. számú ház Frech tulajdonát képezte és a ház udvarán lévő kisebb lakásban lakott az asszony édesapja, Grossmayer Péter, aki a Turul cipő- gyárban dolgozott. Grossmayer hétfőn délután öt óra felé tért vissza a munkából és

meglepetésére a kaput zárva találta.

Egy ideig kopogott az ablakon, majd a közeli vendéglőbe ment és ott érdeklődött Frechék után. Amikor visszatért a házhoz, az öreg cipész- mester a kerítésen vetette át magát és még min- dig gyanútlanul lakásához sietett. Borzalmas lát- vány tárult szeme elé. A konyha padlóján ha- talmas vértócsák voltak,

a szobában lévő ágyon pedig élettelenül he- vert leánya, Frech Károlyné,

akinek testén hatalmas szúrt sebek voltak. A szoba egyes bútordarabja fel volt forgatva és ez mutatta, hogy Frechné meggyilkolása előtt ádáz tusát folytatott támadójával.

az megölte, megcsókolta és átkarolva kísérte be a házba. Néhány pere múlva játszódhatott le a drá- ma második felvonása és utána Frech felment a pad- lásra, ahol a már ismert módon végzett magával.

Az ebéd, amelyet a meggyilkolt asszony már elkészített, kihűlt edényben állott a konyha keme- céjén még akkor is, amikor a rendőri bizottság meg- érkezett.

Az orvos megállapította, hogy a házaspár közt a gyilkosságot megelőzően küzdelem folyt le.

Frech késsel rontott az asszonyra, aki nem hagyta magát leteperni

és a tusa közben az asszony mindkét karján szúrt sebet kapott. Végül sikerült Frechnek legyűrni az asszonyt és ekkor kétszer melbe szúrta. Mindkét szúrás halálos volt: szívet ért és az asszony nyom- ban meghalt.

A borzalmas családirtás előzménye az volt, hogy Frech féltékenykedett feleségére. Az utóbbi hóna- pokig semmi sem zavarta a házasság nyugalmát. Ekkor

Frech minden alapos ok nélkül féltékenykedni kezdett,

megfigyeltette az asszonyt és a szomszédoknál is gyakran érdeklődött, hogy távollétében nincsen-e az asszonynak férfi látogatója. Ezekre a kérdésekre mindenkor nemleges választ kapott, de a féltékeny- ség ördöge nem hagyta nyugodni az eddig józan embert. Gyakoriak lettek a szóváltások, perpatva- rok és az asszony tagadásával szemben Frech meg- maradt gyanúsítása és vádja mellett. Szenvedélyvé lett a féltékenység és ez a szenvedély hétfőn dél- előtt kést adott kezébe, hogy azzal két ártatlan nő, a feleség és a gyermek életét kiírta.

A mehalai temető halottasházában három holt- test fekszik, három ember holtteste, akik vasárnap még a család tüzenél melegedtek. Kedden a dráma mindhárom áldozatát felboncolják.

(—) A temesvári kamara felhívása a nagy- kereskedőkhöz. A temesvári kereskedelmi és iparkamara titkári hivatala felszólítja azokat a kereskedőket, akik a március negyedikén meg- jelent új árellenőrzési törvény szerint nagykeres- kedőknek tekintendők, vagyis, akik viszontel- adóknak árusítanak, hogy cégüket a kamara tit- kári hivatalában jelentsék be, mivel ezekről a minisztériumba kimutatás küldendő. A céggel együtt megjelölendő az a kereskedelmi ág is, ami- vel az illető foglalkozik.

— Rendőrök és banditák fegyveres harca. Sze- villából jelentik: A város polgári kormányzója kö- zölte a sajtó képviselőivel, hogy a rendőrségnek bün- szövetkezetet sikerült ártalmatlanná tenni, amely- nek tagjai Szevilla külvárosában sorozatos rablá- sokat követtek el. Amikor a rendőrség és a polgári gárda behatolt abba a házba, ahol a banditák rej- tőztek, sortűzzel fogadták a karhatalmat, amire a rendőrök fegyvertűzzel válaszoltak. Két banditát le- lőttek másik kettő öngyilkosságot követett el.

Husvét előtt

a husvétről és a husvéti szokásokról

Március 23-án, nagyszombaton felhangzik este a templomokban az alleluja és utána nyomban a hívek ajkán megcsendül az ősi ének:

Feltámadt Jézus e napon,
Hogy az ember vigadozzon,
Hála légyen az Istennek!

Ezzel beköszönt a husvét, a kereszténység legszébb és legnagyobb ünnepe, amelyet Jézus Krisztusnak halottaiból való feltámadása és a megváltás befejezésének emlékére ül az egyház.

A keresztények elejétől fogva megünnepelték a husvétot, azonban pontos idejében sokáig nem tudtak megegyezni. Sok vita hullámzott, hogy a tavasz milyen idején legyen husvét. Végre a Krisztus után 325-ben Niceában tartott zsinat hozott ebben végleges határozatot. Abban állapodtak meg, hogy husvét mindig a tavaszi napéjegyenlőség — március 21 — utáni holdtöltésre következő vasárnapra essék. Megjegyezték azonban, amennyiben ez a vasárnap egybeesne a zsidók pászkáünnepével, úgy a keresztény husvétot egy héttel később ünnepelik. A niceai határozat alapján a husvét mindig március 22 és április 25 közötti időre esik. A görög keleti husvét — miként ebben az esztendőben is — nem mindig esik egybe a katolikus husvétal. Ennek oka az, hogy a görög keleti husvétot nem a Gergely-féle, hanem a julianusi naptár szerint számítják, amely tizenhárom nappal késik és így a tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtölte is másképpen esik.

Husvét minden esztendőben való megtartásának kiszámítása fontos abból a szempontból, mert a husvéthoz igazodik az egyház minden mozgóünnepé: Áldozó csütörtök, Urnapja, Pünkösd. Ujabbán úgy egyházi, mint pedig világi körök sokat gondolkoznak azon, miként lehetne a husvét számára minden esztendőben állandó napot megállapítani és így elesnék úgy a husvétnak, mint pedig több más ünnepnek minden évben való időváltozása. Ennek megállapítása voltaképpen nem is képez leküzdhetetlen nehézséget. Visszafelé könnyen kiszámítható Jézus Krisztus keresztre feszítésének és feltámadásának pontos napja. Ez szolgálhatna irányadóul a husvét végleges és állandó keltének meghatározására.

A husvét előtti hét a nagyhét, amely a virágvasárnapkal kezdődik. Ez a nap jelképezi Jézusnak Jeruzsálemba való bevonulását, amikor a nép virágot szórt az útjára. A nagyhét fontos napjai a nagycsütörtök, amely napon Jézus tanítványával az utolsó közös vacsorát fogyasztotta és megalapította az Oltári Szentséget, majd Judás árulása folytán a poroszlók kezére került és megkezdődött a kín szenvedése, továbbá a nagypéntek, amelyen halálra ítélték és megfeszítették, végül a nagyszombat, amelynek estéjén a feltámadást ünnepeljük. A feltámadás ugyan vasárnap hajnalban ment végbe, azonban a katolikus egyházban már szombaton este ünneplik azt és pedig azért, hogy az ezzel kapcsolatos körmeneten minél nagyobb számban vehessenek részt a hívek és a gyermekek is ott lehessenek. A görög keleti egyház azonban most is vasárnap hajnalban tartja a feltámadási szertartást, mint az őskeresztények cselekedték.

A régi keresztények husvétkor és az azt követő hét napján így köszöntötték egymást:

— Krisztus feltámadt!

— Valóban feltámadt! — hangzott rá a válasza.

Az ortodox egyházban ma is dívik ez a köszönési mód.

Husvétkor szokásos a bárány, kalács és tojás, valamint más eledel megszentelése. Mindennek jelképi értelme van. A husvét bárány Jézust jelképezi, akinek előképe volt ama bárány, amelyet a zsidók Egyiptomból való kivonulásuk emlékére áldoztak. Azért nevezik Jézust Isten bárányának. A kalácsot és kenyert azért szentelik, mert feltámadása után Jézus megjelent tanítványainak, megáldotta a kenyeret és abból velük evett. A tojás a belőle kikelő szárnyással a sírjából feltámadó Jézust jelképezi.

A HUSVÉTI GYERTYA

Husvétkor — nagyszombaton délelőtt — történik a husvét gyertya megszentelése is. Ez vastag és nagyságra felülmúlja a rendes gyertyaszálakat. Századok e őtt harminc, sőt ötven kilós husvét gyertyákat is készítettek. A husvét gyertya első meggyújtott lángjánál öt nagyobb tömjendarabot melegítenek és azokat beleillesztik a gyertya testébe. Az öt tömjendarab Jézust és öt sebtét jelképezi. A husvét gyertya az oltár evangéliumi oldalán áll és egészen Áldozó csütörtökig a nagymisék alatt ég. A husvét gyertyát Jézus Krisztus után az ötszáz-

dik év körül kezdték használni. A husvét gyertya meggyújtásánál éneklé a pap az Exultet — Örven-dezőn ujjong — kezdetű himnusz első sorait. Ezt a himnuszt, amely a katolikus egyház egyik leggyönyörűbb egyházi éneke, Szent Agoston írta.

HUSVÉTI JÁTEKOK

A középkorban szokásosak voltak a keresztény dráma alapjával szolgáló husvét játékok. Már a kereszténység első századában szokásos volt, hogy a papok husvét vasárnapján a templomban latin nyelven előadták az angyalok, a szent sirt őrző katonák és a három Mária énekét. Az ezredik év táján a papok megfelelő ruhákat öltöttek magukra és az énekeket kibővítve, több szereplővel megtoldva előadták a feltámadás egész történetét. Ezt a játékot később kisajátították a világiak és a latin nyelv helyett nemzeti nyelven játszották a templom előtt. Lassankint ezekben a játékokban meghonosodott a humor is a jelenetekben szereplő kenőcsárások, római katonák és a zsidók rovására. Ezekből a középkori husvét játékokból fejlődött később az ugynevezett Passiójáték, amelyből azonban már kimaradt a komikum és így visszatértek a komoly vallásos színjátékokhoz. A passiójáték ma mindenfelé divatos és sok helyen hivatalos színészek játsszák nagy színházakban. Világhírűek voltak a bajorországi Oberammergauban előadásra kerülő Passiójátékok. A falu lakosai ösdiók óta fadaragással foglalkoznak és Jézust, Máriát, az apostolokat és bibliai jelöket szokták fából kifaragni. Az 1634-ben pusztított pestis alkalmával fogadalmat tettek, hogy Jézus kín szenvedését és feltámadását ezentúl nemcsak kifaragják, de tíz évenként el is játsszák. Az előadásokban az idők folyamán nagy tökéletességre tettek szert ügyennvira, hogy a világ minden részéből tömegesen zerándokoltak a kíváncsiak Oberammergauba. Az előadásban ötszáz szereplő vett részt és egy-egy előadás hét-nyolc óráig is tartott. A színpad és a nézőtér — mely hatezer személyt képes befogadni — a szabadban van. Az utóbbi években a világosságnyelv miatt az oberammergaui Passiójátékok szűnhetnek.

KÜLÖNFELE NÉPSZOKÁSOK

Husvétkor bizonyos népszokások dívnek. Ilyen a locsolás. Annak idején Jézus feltámadása után Jézus tanítványai és a csodában hívők nagy tömegben gyülekeztek Jeruzsálem uccáin. A zsidó papság szolgái ezeket úgy oszlatták széjjel, hogy vízzel locsolták le őket. Ez az alapja a husvét locsolásnak. A városokban illatos parfümmel locsolják a férfiak a nőket. A falvakban a legények a kúthoz cipelik a lányokat és vödörök vizét öntik rájuk. Ennek következménye gyakran — különösen, ha a husvét kora tavasszal van — erős meghülés, amely már nem egyszer halállal végződött.

A husvét locsolást festett tojással szokták megjutalmazni. Régente megelégedtek azzal, hogy a keményre főtt tojást pirosra, kékre, zöldre, sárgára, vagy más színűre festették. Hamarosan érvényesülni kezdett azonban a husvét tojásnál a népművészet. A husvét tojást karcokkal és rajzokkal látták el. Innen kapta nevét a hímes tojás. Különösen szépek a székelyek hímes tojásai. Szokásban van azonban a husvét hímes tojások készítése minden népnél. Országunkint és vidékenként érvényre jutnak a népművészet elemei. A tojás ösdiók óta jelképe a tavasz és a természet újraébredésének. Az egyiptomiak, perzsák, kínaiak, ónémetek és óslávok a kikelet beköszöntésekor tojással kedveskedtek egymásnak. Ezt a tojás hagyományt Jézus Krisztus feltámadásának jelképezéséül a kereszténység is átvette.

Különböző országokban és különböző népeknél egyéb husvét szokások is vannak. Ilyen szokás a husvét nyul ajándékozása. A husvét nyulat kapcsolatba hozták a husvét tojással is. A gyermekek sok helyen friss fűből nagyszombat este fészket csinálnak az udvaron, amelyben vasárnap reggel megta'álják a számukra odakészített husvét hímes tojást. Meg vannak róla győződve, hogy a tojást a nyul festette és hozta. Szokásban van husvétkor a korbácsolás is annak emlékeztetére, hogy a poroszlók Jézust is megkorbácsolták. Egyes falvakban rendszerint a gyermekeket korbácsolják meg, hogy így intsek őket a jó magaviseletre és figyelmükbe vessék, hogy miként Krisztus, sokszor az életben ártatlanul is szenved az igaz ember. Végül egyes helyeken dívik a husvét kirándulás is. Az evangélium beszéi, hogy husvétkor két ifjú Jeruzsálemből Emmauszba ment és útközben találkozott a feltámadt Jézussal. Ennek az emlékére honosodott meg sok helyen a husvét kirándulás.

Főlegyházi András

Az árelenőrzésről szóló új törvény végrehajtása

Az általános árelenőrzésről szóló, március negyedikén megjelent új törvény helyes értelmezése és végrehajtása szükségessé tette, hogy a kereskedők minél nagyobb köre szakszerű magyarázatban is megismerje a törvény egyes rendelkezéseit. Ezért a temesi Kereskedelmi Testületek Szövetsége az összes taggyegetek köztelékébe tartozó kereskedők részére két értekezletet tartott, amelyeken Dragan-Körner József dr. vezértitkár ismertette a törvény főbb intézkedéseit, majd Popescu Romulus, a Sfatul temesvári titkára, Engel-Endre Károly pedig a Kereskedők Egyesülete részéről tájékoztatták a kereskedőket azokról az előírásokról, amelyekhez alkalmazkodniuk kell. Erre vonatkozólag a szövetség nyomtatványokat is készített, amelyeket készséggel rendelkezésre bocsát a kereskedőknek. Az értekezleten végül elhatározták, hogy a törvény alkalmazásával kapcsolatosan felmerülő nehézségek kiküszöbölése érdekében a Kereskedelmi Testületek Szövetsége részletes javaslatot terjeszt a nemzetgazdasági minisztérium felé és az erre vonatkozó emlékiratot Dragan-Körner József dr. vezetésével küldöttség adja át a minisztériumban. A vasárnap és hétfőn lefolyt két értekezleten a kis- és nagykereskedők szép számban jelentek meg.

Színház

Ma este megismétlik az Obsitos operettet

A Hevesy igazgató vezetése alatt a gyárvárosi Colosseum termében vendégszereplő magyar színtársulat egyre nagyobb érdeklődés mellett tartja előadásait. Vasárnap este szufolt nézőtér előtt újított fel az Obsitos operettet, Kálmán Imre hangulatos darabját. A vasárnapi lelkes sikerre való tekintettel az Obsitos ma, kedden este megismétlik és a főszerepeket Hevesy Miklós igazgató, Kőszeghy Manyi, Varga, R. Tóth Bőske, Nagy Imre, Takács Román és Kulcsár játsszák.

HETI MŰSOR:

Kedden este 9 órakor: Obsitos.
Szerdán este 9 órakor: Bubus (Vaszary zenés vígjátéka.)
Csütörtökön este 9 órakor: Havasi napsütés. (Hunyady Sándor darabja.)
Szombaton este 9 órakor: Cirkuszhercegnő (Kálmán Imre operettje.)
Vasárnap délután 3 órakor: Lovasparádé (Olcsó helyárrakkal.)
Vasárnap délután 6 órakor: Cirkuszhercegnő. (Rendes helyárrakkal.)
Vasárnap este 9 órakor: Mágna Miska (Szirmai Albert operettje.)

Jegyek az összes előadásokra naponta délelőtt tíz órától déli egy óráig és délután négy órától kezdve válthatók a Colosseum pénztáránál.

DÉLIHÍRLAP
utmosta telefon száma: 28-10

KÖZGAZDASÁG

Angelescu miniszter a kereskedők és iparosok támogatását kérte az új árszabályozó törvény végrehajtásához

Szükség esetén revizió alá kerülnek az árak. — Részletesen ismertette a miniszter a törvény célját és a végrehajtás módját.

A bucurestii kereskedelmi kamarában az érdekelteket ipari és kereskedelmi képviselők előtt és ennek a foglalkozási csoportnak a parlamenti képviselői előtt nagy beszédet mondott Angelescu nemzetgazdasági miniszter a termelést és a kereskedelmi árakat szabályozó március 4-iki törvényről.

— Eljöttem Önök közé — mondotta a miniszter — mert rendkívüli felelősséget viselek a vállalmon ugyanakkor, amikor az ipar és kereskedelem igaz érdekeit képviselem. Számot vetettem avval, mit kell tennem és a felelősséggel is, amellyel Önöknek tartozom. A törvény meg van és én nem vitázni, nem magyarázni jöttem ide. Önök mindannyian elolvasták, hiszen nagyon is közelről érdekli Önöket. Önök talán kevésbé érezhették át úgy, ahogy én, amikor a kormányzás minden gondja terhel, milyen kötelezettségek állanak előttünk, s miért nem pusztán negatív formában kívánjuk elintézni a felmerült kérdéseket, hanem építő módon akarjuk megoldani azokat. Az a meggyőződésem, hogy akárki Önök közül lett volna a helyemen, nem intézkedhetett volna másként az Önök érdekében sem.

A TÖRVÉNYT AZ EGYETEMES ÉRDEKEK KIVÁNTAK

— Mi volt a helyzet a törvény előtt? Gondoskodnunk kellett, hogy idején megakadályozzuk a társadalmi rend zavarait, amelyek azután nehéz lenne urrá lenni. Amikor Önök a kész törvényt olvassák, gondolniuk kell arra, hogy a közvetlen érdekek túl annak egyetemes érdeke is, amelyekkel összhangba kell hozni saját osztályunk gazdasági tevékenységének az érdekeit. Én a legteljesebben ismerem és tudom a kereskedelmi és az ipari munka jelentőségét és értékét az ország fejlesztésében; ehhez mérten tudom hasznosnak és jelentősnek a kereskedők és iparosok osztályát, amelynek kijár minden megbecsülés és tisztelet.

— A helyzet az volt minden országban, ahol a termelő és dolgozó osztályok helyzetének összehangolása nem történt meg, hogy egyre élesebb ellentétek mutatkoztak. Mi megalkottuk a spekulatív törvényt bizonyos korlátolt számú áruira. A termelő iparban azonban az volt a helyzet, hogy ennek egy része kartellekbe tartozott, amelyek a nemzetgazdasági miniszter ellenőrzése alatt állottak az áralakulás szempontjából, viszont a kartellen kívül maradt ipar és a közszükségleti cikkek kereskedeleme teljesen ellenőrzés nélkül működött. A mezőgazdaság máig sem érte el az áraknak azt a felső plafonját, amely jogosultnak mondható. A dolgozók és a tisztviselők összes kategóriái egyáltalában nem csereáru tulajdonosok, ezekre nézve ki van zárva az árak emelhetése. Így az aránytalanság egyre súlyosabban mutatkozott meg.

A KÜLFÖLDI MÓDSZEREK

— Természetesen más államokban is ugyanez a helyzet mutatkozott. Mindenütt keresték a megoldást. Azt hiszem azonban, hogy nagyon szimplista módon, tisztán negatív, tiltó formákkal és büntetésekkel.

Itt a miniszter sok külföldi törvényhozás példáját idézte.

— Én azt hiszem, — folytatta — hogy mi a nekünk megfelelő legjobb megoldást választottuk. A kiindulás: a termelés elősegítése. Amikor tehát az árakat ellenőrzés alá helyezzük, ugyanakkor meg erősíteni és támogatni igyekszünk az ipari termelést és a kereskedelmi tevékenységet és összhangba reméljük hozni az összes árakat. Nem vezetett, nem is vezethetett semmiféle ellenőrzés a kereskedők és az iparosok ellen, hiszen ezeknek fokozottabb tevékenységére van szükség és az árak ellenőrzése vég eredményben az összhang létrehozásával ezek fejlesztését hozza létre.

— A kereskedelem árát megszabjuk, de vissza megyünk az eredetre és a gyáraknál vizsgáljuk és állapítjuk meg első helyen az ár alakulását. Nem maximális árakat szabunk tehát, hanem megállapítjuk az árak alakulását alapjaik szerint. A törvény akarja és gondoskodik is róla, hogy a termelőnek, a dolgozónak illő haszna legyen. A termelőtől a törvény elvárja a korlátolatlan további termelést, de ha ebben felsőbb hatalmak gátolnák, a minisztérium is segítségére áll. Nekünk a többi országokhoz képest eggyel több gondunk. Nekünk igen

sok nyersanyagunkat kell külföldről behoznunk. Semmit el nem érünk egyszerű negatívummal, az árak maximálásával, legfeljebb tönkretennők gazdaságunkat. A gyapotot, vasat, gyapjút és sok más nyersanyagot csak nagy nehézséggel lehet ma beszerezni, természetes, hogy ezeknek az ára 10—15 naponként is változnak. Ezért rendelkezik az új törvény árszabásra vonatkozó 17-ik szakasza úgy, hogy a miniszter meghatározott időre és helyre állapítja meg az árakat. Valahányszor szükség van rá, a nemzetgazdasági miniszter mindig gondoskodni fog a viszonyoknak megfelelő árak új megállapításáról.

AZ EDDIGI ÁRAK RÖGZÍTÉSE

— Az árakat március 4-ikével megkötöttük, ezeket feljebb emelni tilos. A cél ennél az volt, hogy megállapíthassuk a tényleges árakat, mert Bucurestiben tapasztaltuk, hogy az árak napról-napra változnak. Vagy azt a megoldást kellett volna választani, hogy az összes árakat közszükségletivé nyilvánítsuk és a spekulatív törvény védelme alá helyezzük, vagy azt az utat kellett választanom, amelyet tényleg választottam, hogy ide jöjjenek Önök közé, segítségüket kérjem az én végtelenül nehéz feladatomhoz az ország érdekének a szolgálatában. Az elképzelésem ez: amikor akárki is azt látná, hogy a március 4-iki árak mellett lehetetlen eladni, eljön a nemzetgazdasági minisztériumhoz, ahol külön bizottság foglalkozik az árak rendezésével. Az Önöktől vett információkat átvizsgálják és az árszabályozás állandóan folyamatban lesz. Az is megtörténhetik, hogy az egyes árakra nézve megállapítást nyer, hogy túlzottak voltak és akkor hivatalból gondoskodunk a revizióról. Az árváltozásokat közölni fogjuk és mindenki a megszabott ipari és kereskedelmi, nagykereskedelmi vagy kicsinybeni árakon lesz köteles áruin. A lényeg, aminek híve vagyok az, hogy

az árakat a legalaposabb kiszámítások alapján állapítsuk meg.

Azt elismerem, hogy ennek a végrehajtásához a minisztériumban komplikált szervezetre van szükség, de ha Önök támogatnak, az eredmény nem lesz kétséges.

A BÜNTETŐ ELJÁRÁS RÉSZLETEI

— A törvény megírásánál természetesen büntető rendelkezésekről is gondoskodni kellett. De óvakodtam attól, hogy a legtávolabbról is érintesse a törvény szelleme a kereskedők és az iparosok polgári méltóságát. Gondoskodtam arról, hogy a bíróság, amely ítélkezik a legmagasabb szempontok szerint alakuljon és a kormányzóságokat megkerestem, hogy ugyanezt a szempontot tartsák szem előtt. A bíróság elnöke lehetőleg törvényszéki elnök, vagy táblabíró lesz. Minden kihágási jegyzőkönyvet előbb a kormányzóhoz, illetve Bucurestiben a nemzetgazdasági minisztériumhoz kell jóváhagyás végett felterjeszteni és csak az után kerülhet a bírósághoz. A cél az, hogy ezen közben módja legyen a terhelteknek a bírósági eljárást megelőzően eljárni a tények felvilágosítása végett. Ugyanígy a közigazgatási büntetéseket, amelyek kétségtelenül súlyosak, csak a minisztérium, sőt különösen súlyos esetekben csak a minisztertanács mondhatja ki és itt adva van a lehetőség, hogy megelőző magyarázatokkal és igazolásokkal eleje vétessék esetleges tévedésen alapuló kellemetlenségeknek.

— Felteszem a kérdést itt Önök előtt, helyes megoldások útján jártam-e? Amióta a nemzetgazdasági minisztérium vezetője vagyok, jobban tudom mint bárki más, milyen nehézségeket kellett és kell Önöknek legyőzniük. Meg vagyok győződve, hogy

Droguista segédet

gyakorlott detailistát férfi, vagy női munkaerőt mind három nyelvet beszélőt

k e r e s e k

Ajánlatokat fényképpel, eddigi működés és fizetési igények megjelölésével „Sorgalmas” jellegre Rudolf Mosse, Arad továbbít.

a törvény helyes utakon jár. A termelést kell minden eszközzel fejleszteni és akkor gazdasági kérdéseink zavartalanul megoldhatók. Ez előtt nagy nehézségek állottak kiviteleink útjában, most árunk versengő kereslet tárgya. Minden területen a lehető legnagyobb termelésre és kivitelre kell törekednünk és arra, hogy az árak idebent a lehető legigazságosabb összhangba kerüljenek. Én evvel a törvénnyel ezt az összhangolást igyekszem megvalósítani. Kormány intézkedéseknél különböző formák lehetségesek: lehet megértéssel és együttműködéssel oldani meg a kérdéseket és lehet a kényszer negatív eszközével. Én nem vagyok híve a kényszerparancsoknak, az összeműködésnek vagyok híve. Kölcsönösen támogatnunk kell egymást. Én erre készen állok, Önökön a sor, hogy megértéssel mellém álljanak és akkor a törvény eredményes lesz.

— A rézgalic ára. A közszükségleti cikkek képező rézgalic árát a nemzetgazdasági minisztérium országosan megállapította. E szerint a gyárosnál és az ipari termelőnél kg-ja 48 lei a vevő vasúti állomásán átadva, az összes illetékek beleértésével. A nagybani kereskedelemben az áru kg-ja a kereskedő üzletében 49 lei az összes illetékekkel. Kicsinybeni eladásnál az áru kg-ja 50 lei a kereskedő üzletében, az összes illetékekkel együtt.

— Megállapították a cukorrépa idej árát. A földművelési minisztérium döntött a cukorrépa idej áráról. Vagononként 10.400 leit fizetnek a cukorgyárak. Az erről szóló döntést a földművelési minisztérium közölte a répatermelők központjával és a mezőgazdasági kamarákkal. A termelői szövetsége táviratilag utasította a helyi fiókokat, hogy a gazdák haladéktalanul kössék meg a szerződéseket az illetékes cukorgyárakkal.

— Csekély a kínálat a bányási gabonapiacra és így az élénk kereslet ellenére sem tud az üzleti forgalom kialakulni. Különösen búza és tengeri iránt mutatkozik érdeklődés és a kukorica ára emelkedett. A piaci árak a következők: búza 535, tengeri 420, korpá 330, zab 520, muharmag 1050, napraforgómag 950, tökmag 1500, tavaszi árpa 520 lei százkilónként. A lóheremag 40 és a lucernamag 62 lei kilónként.

— Vasipari cikkek az új árszabályozó törvény alá tartoznak. A nemzetgazdasági minisztérium figyelembe véve az ipari termelés fokozásáról és az ipari termékek árának ellenőrzéséről szóló, március 4-én kihirdetett törvényt, hatályon kívül helyezte azt az előbbi rendelkezését, amely a mezőgazdasági gépeket és eszközöket közszükségleti cikkeknek nyilvánította. Vasipari cikkek tehát nem tartoznak a spekulatív törvény hatálya alá, hanem ezekre az újabb törvény intézkedései irányadók.

— Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Holland forint 75.51—76.32, belgas 23.96—24.30, angol font 567.87—576.15, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.22—3.77, cseh korona 4.68—4.77, svájci frank 31.81—32.29, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincyolc százalékos felár is befigyeltatik. A következő árfolyamok felár nélkül értendők: dragma 0.99—1.60 és 1—1.62, dinár 2.89—3.05, német márka 40.50—41.50 és 49—50, pengő 26.50—27, olasz líra 7.17—7.17, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

— Miniszteri értekezlet a kereskedőkkel és iparosokkal. A külkereskedelmi törvény megváltoztatásával a problémák egész sora merült fel. Ezeket a miniszter az életbeléptetési rendeletben kívánja megoldani. Az érdekelteket ma estére hívta meg Christu miniszter megbeszélésre, hogy meghallgassa az exportőrök és importőrök előterjesztéseit. Az értekezletre a kereskedelem és az ipar különböző szervezeteinek a képviselői is meg vannak hívva.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UCCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

A Magyar Általános hitelbank tavalyi üzletéve hat és fél millió pengő nyereséggel zárult

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága 1940. március 8-án tartott ülésében megállapította az 1939 üzletév mérlegét. Eszerint a nyereség- és veszteség-számla 6.417.179.26 P. nyereséggel zárul, szemben az előző évi 5.498.300.15 P.-vel. Az 1939 üzletév tiszta nyeresége 943.830 P. összegű leírások után és 2.256.300.15 P. előző évi nyereségáthozat nélkül 4.160.879.11 P-t tesz ki. 1938-ban a leírások összege 1.576.051.72 P., az előző évi 3.233.662.15 P. nyereségáthozat nélkül mutatkozó tiszta nyereség pedig 2.264.638 P. volt.

Az igazgatóság javaslata szerint a részvények 1939 évi osztalékszélvényeinek egyenként 1 P. 50 fillérrel leendő beváltására 1.242.000 P. fordítatik, míg az osztalék és az igazgatósági

jutalék kiegyenlítése után fennmaradó nyereségből a tartalékalapok 700.000 P.-vel, a nyugdíjalapok 1.800.000 P.-vel javadalmaztatnak, végül a fennmaradó 2.591.961 P. elővitetik az 1940-es üzletévre.

A bank pénztári forgalma az előző évi 4,4 milliárd P.-ről 4,7 milliárd P.-re, a folyószámlák forgalma pedig 12,8 milliárd P.-ről 13,4 milliárd P.-re nőtt. A mérlegben kimutatott betétállomány a tavalyi 298,6 millió P.-vel szemben 316 millió P.-re szaporodott. A váltótárca 17,3 millió P.-vel, az adósok összege 28,7 P.-vel, a két tétel együttesen tehát 46 millió P.-vel nagyobb.

Az intézet érdekkörébe tartozó iparvállalatok foglalkoztatottsága és forgalma az elmúlt évben általában jelentős mértékben emelkedett.

A múlt évben nem alakult egyetlen bankrészvénytársaság sem

1939. évben a tőkeemissziós tevékenység a nemzetközi politikai események miatt Romániában is érezhetően csökkent. Amíg az 1938. évben 1 milliárd 174 millió 985 ezer lei részvénytőkével alakult részvénytársaságok részvénytőkéje csak 652,6 millió leit tesz ki. Bankrészvénytársaság a múlt évben sem alakult. Az új ipari részvénytársaságok részvénytőkéje 455,1 millió lei, az új kereskedelmi részvénytársaságok részvénytőkéje 192,5 millió leit, egyéb új részvénytársaságok részvénytőkéje pedig 5 millió leit tett ki.

A tőkeemelések összege az elmúlt évben 2 milliárd 312,2 millió lei volt, amiből a bankrészvénytársaságokra 61,7 millió, az ipari részvénytársaságokra 2 milliárd 87,7 millió, a kereskedelmi részvénytársaságokra 162,8 millió lei esett. A részvénytőkeemisszió tehát a múlt évben 2 milliárd 964,8 millió lei volt az elmúlt évi 4 milliárd 705.720.000 lejtel szemben, amiből 3.530.735.000 lei részvénytőkeemelésekre esett.

Amint a fentiekből megállapítható, a közel 3 milliárd leies tőkeemisszióból 2,542 millió esik az ipari részvénytársaságokra, tehát az összmissziónak 83 százaléka, ami azt bizonyítja, hogy a tőke továbbra is a legnagyobb érdeklődést az iparvállalatok, elsősorban pedig a régi megalapozott iparvállalatok iránt mutatja.

A búza piaci ára. A szövetkezetek nemzeti intézete az utolsó napokban 10.000 tonna búzát adott el külföldre. A vételár a devizák mostani biztosított árfolyama mellett 64.000 leien felül van vagononként, 76 kg-os búzánál 3 százalékos idegen anyaggal keverve.

Orosz petróleum Németországnak Bulgáriát át. Oroszország petróleum szállítmányait részben Bulgárián keresztül szállítja Németországnak. Várna tengeri és Rusciuc dunai kikötőkben német bizottság tartályokat létesített. Az első orosz petróleumszállító hajó, a „Tonapse” 13.500 tonna tartalommal befutott Várna kikötőjébe, ahol 120 német ciszterna-vagon vette át az árut.

Az Altmark nevű német gőzös gépészé útban Berlin felé. Az Altmarkot az angolok egyik norvég fjordban megtámadták és védtelen személyzetére lövöldöztek. Ekkor sebesült meg Richert, az Altmark gépészé is.

A petróleum lerakatok nem kisebbíthetők. Az országos petróleum kormánybiztos rendeletet adott ki, amely szerint a meglévő petróleumtermék lerakatok, tekintet nélkül méreteik nagyságára, nem kisebbíthetők és nem szüntethetők meg. Leszerelés címén eladni, vagy más-hova szállítani és más célokra használni tilos a petróleumtermékek berendezéseit. Az esetleges kihágási jegyzőkönyveket a petróleum kormánybiztossághoz terjesztik fel, a büntetést ott szabják ki.

SPORTESEMÉNYEK

Ujból kikaptak a temesvári csapatok

A Venus szép játékkal legyőzte a CAMT csapatát

UDR—Ripensia 3:0 (1:0)

Az A-ligában szereplő temesvári csapatok eddig nem sok örömet szereztek híveiknek. Vasárnap ismét mindkét csapat vereséget szenvedett. A CAMT csapata tartalékosan állt ki a Venus elleni mérkőzésre és már ezért is kevés esélye volt a győzelemre. Ezzel szemben a Venus a lehető legjobb együttesével küzdött a bajnoki pontokért és 3:1 (2:1) arányban megérdemelten győzött. Az első gólt Iordache révén a Venus szerezte meg, de Bindea egy perc múlva egyenlített. A sorozatos Venus-támadások eredményeképpen Bodola ismét megszerezte a vezetést és a második féldőben Humis gólya biztosította a győzelmet. A Venus játékosai nagyszerű kondícióban mutatkoztak be. A CAMT közvetlen védelme lelkesen és jól harcolt, de a fedezetsor és a csatársor széteső játéka csalódást keltett. Ezzel a győzelemmel a Venus ismét elfoglalta a vezető helyet a bajnokság listáján.

Praszler átmegy az AMTE védelmen és megszerezte újból a vezetést, majd Naciu beállította a végeredményt. Az AMTE együttesében Igna volt a legjobb ember, aki mindvégig nagyszerűen játszott és állandóan veszélyeztette a Juventus kapuját. Rajta kívül Batrin, Reinhardt II. és Gerold nyújtottak jó játékot, de társaik is kielégítettek. A Juventusból a csatársor játszott jól.

Kárpát FC—Victoria 3:0 (1:0)

A nagybányai csapat nagyszerű játékkal Kolozsvárt legyőzte a Victoria együttesét, amely az utóbbi időben igen mérsékelt eredményeket ért el. A vasárnapi mérkőzésen a Victoria számos támadást vezetett ellenfele kapuja felé, de a bányai védelem nagyszerűen állta a sarat. Később a támadásban is a vendég együttes vette át az irányító szerepét, amelynek irányítója, a nagyon jó játékmódban levő Perneky volt. Az aradi származású középcsatár megszerezte a vezetést, amelyet szünet után ugyan ő növelt kettőre. A végeredményt Szőke állította be.

Sportul Studentesc—Gloria CFR 5:0 (3:0)

A galatii csapat a múlt vasárnapi győzelem után nagy reményekkel indult a küzdelembe. Reményeit azonban alaposan megtépázta a fővárosi diákcsoport, amely végig uralta a mezőnyt és góljait tetszés szerinti érte el.

A nemzeti bajnokság állása:

Venus	14	9	1	4	42	15	19
Rapid	14	7	5	2	39	17	19
Sportul Stud.	14	6	6	2	34	21	18
U. Tricolor	14	6	3	5	22	23	15
UDR	14	4	7	3	23	23	15
Kárpát FC	14	6	2	6	21	20	14
Ripensia	14	5	3	6	20	25	13
CAMT	13	5	3	5	20	26	13
Juventus	14	3	6	5	25	28	11
Gloria	14	5	1	8	14	41	11
AMTE	13	5	0	8	18	31	10
Victoria	14	2	3	9	16	23	7

Barátságos mérkőzések

A temesvári Chinezul-ILSA csapata Aradon játszott barátságos mérkőzést és 2:1-re legyőzte a Gloria együttesét. — A temesvári barátságos mérkőzések eredményei a következők: Rapid—Patria 3:2 (2:0), Banatul—Kadima 4:2 (3:0), CFR—Victoria 8:0 (5:0).

Si- felszerelések,
Brett-lik, cipők,
Windjacke
A. M. Mülley
Timisoara, I., Str. Solderer 11.

A Ripensianak kevés babér termett Resicán, mert az UDR csapata biztosan szerezte meg a 3:0 (1:0) arányú győzelmet. A Ripensia az első féldőben több veszélyes támadást vezetett, de a lövéseket nem kísérte szerencse. Ezenkívül a resicai csapat játékosainak erőnléte is jobb volt.

Juventus—AMTE 4:2 (2:1)

Az első féldőben az aradi csapat van támadásban és állandóan veszélyezteti a Juventus kapuját. Batrin zúgó lövése a kapufán csattan. Később szép AMTE támadás alakul ki és ennek során Igna védtelen gólt lőtt. Nem sokáig örülhetett azonban az AMTE, mert Dunăreanu fejsgóllal kiegyenlített, sőt Sinkónak még szünet előtt sikerült a vezetést is megszerezni. Szünet után az aradi játékosok nagy lendülettel küzdenek a kiegyenlítésért, ami Reinhardt II.-nek sikerült is. Az aradi középcsatár Igna beadását 18 méterről kapásból vágja a kapuba.

Kitűnően sikerült a Katolikus Ifjúsági Egyesület ping-pong emlékversenye

A Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület által rendezett László-emlékverseny szép küzdelmeket és érdekes eredményeket hozott. A versenyen több, mint ötven versenyző vett részt. Az eredmények a következők: Az elsőosztályú csapatverseny győztese az ifjúsági egyesület csapata lett, amely Chambre II., Chambre III., Volkmann összeállításban küzdött. A második helyre a Kadima csapata került, míg a harmadik a III. kerületi FC csapata lett. A másodosztályú csapatversenyt a III. kerületi FC csapata nyerte meg, 2. Vulturul, 3. Kadima. A férfiegyes győztese Volkmann (Ifjúsági Egyetel) lett. 2. Brüller (Kadima), 3. 4. Takács és Chambre III. A másodosztályú férfiegyes első díját Krausz II. (Vulturul) nyerte meg, 2. Stauder (III. kerületi FC), 3. Brasovan (Vulturul). A női egyest Hausler M. (Kadima) nyerte meg, 2. Kovács I. 3. Kovács II. Mindketten a III. kerületi FC játékosai. A férfipáros küzdelméből a Brüller—Frommer (Kadima) pár került ki győztesen. 2. Popovici—Chambre III. 3. Chambre II.—Volkmann. A másodosztályú férfi páros győztese a Stauder—Berger (III. kerületi FC) pár lett. A kezdők versenyén Kovács (Vulturul) győzött.

A magyar bajnokság eredményei

A magyar nemzeti bajnokságban vasárnap teljes forduló bonyolítottak le és ennek során az Újpest csapata nagy meglepetésre vereséget szenvedett a Törekvéstől. Ugyancsak meglepetés a Kispeszt veresége, amelyet az Elektromostól elszenvedett. Eredmények:

Törekvés—Újpest 2:1 (0:0). A Törekvés Futó öngóljával és Tóth góljával győzött. A vesztesek ugyancsak öngóllal szépítettek.

Ferencváros—Szolnoki MÁV 1:0 (1:0). A Ferencváros nehéz küzdelemben szerezte meg a győzelmet. Az egyetlen gólt Sárosi Béla szerezte.

Hungária—Booskai 2:1 (0:0). A Hungária góljait Kalmár szerezte, míg a debreceniek részéről Turay volt eredményes.

Elektromos—Kispeszt 5:3 (3:2). Pázmándy (2) és Pálkás (3), illetve Vigh (2) és Kalocsay voltak eredményesek.

Gamma FC—Kassai AC 6:0 (4:0). Toldi csapata könnyen győzött a kassai csapat ellen. Góllövők: Toldi (3), Korányi II. (2) és Kemény.

TARHONYA

Irta: SZENTIRMAY GIZI

Rövid idő múlva úgy ragyogott a ház, mint egy drágakő. A gangot aranyárgára súrolta Erzsi és rongypokróccal takarták le, amiről lelépni szigorúan tiltva volt. A kilincsek szikráztak, ablakok ragyogtak és mindenféle kézimunkák ékeskedtek.

A háztartás egy kis kutyával gyarapodott, aminek Bodri nevet adtak ugyan, de mégis Bodinak hívták, mert Ancsurka nem tudta még az r betűt kiejteni. A jókedv úgy iltte meg a házat és udvart, mint napsugár a virágosréten. Még a diófa is megrázta leveleit és szinte fürödni látszott abban a hangban, amely odabentről kihallatszott „Hej Bojdzsáj, Bojdzsáj, elmujott a mened náj”...

Délutánonként kiültek a fa alá és Anikó ilyenkor élte a nap legszebb óráit.

— Anyu, meséelj...

— Miről Cirmoskám?

— Zoiról... volt a határozott kívánság, immár azóta, amióta anyu először említette ezt a nevet.

Zoliról, az anyu nagy fiáról, aki iskolába jár, de a szünetben hazajön. És egyszer csak megérkezett Zoli. Egy fülére csapott sapkával abban a pillanatban birtokába vette a házat és annak minden lakóját Bodristól, amikor lábát szabályon kívüli — a frissen sírolt padlóra tette. A padlóra és nem a pokrócra!

Anyu mellette sürgött, Erzsike körülötte forgóldott és Anikóra, aki a falhoz lapulva néma elragadtatással tekintett fel rá, — egyetlen pillantást sem vetett. Sok időbe tellett, amíg egy leejtett könyvet fel mert venni és Zolinak nyújtani.

Zoli most vette csak észre. Meghökkenve meredt rá egy pillanatra, majd így tisztelte meg:

— Na mi az, te nyavajás?... De Ancsi így is kitüntetve érezte magát. Később, amikor Zoli fűtőürészni kezdett, csendesen megjegyezte:

— Sij a Májijia, ha fűcsülsz...

— Miiiii...? — kérdezte Zoli.

— Jaj édes kislányom — válaszolta anyu — a Szűz Mária csak akkor sír, ha lányok fűtőlnek. Tudod?

A jövő vasárnapi műsor: A nemzeti bajnokságban az AMTE Aradon játssza le az elhalasztott CAMT elleni mérkőzését, ezenkívül Román Kupa-mérkőzések lesznek. Ugyancsak vasárnap március 17-én indul a B-osztály bajnokság is.

Rádió

KEDD, MÁRCIUS 12.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Népzene hangversenye. 13.05: Dumitrescu Costica és zenekara hangversenye. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek. 13.30: A Dumitrescu zenekar folytatja hangversenyét. 14: Rádió ujság. 14.20: A Dumitrescu zenekar folytatja hangversenyét. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Orvosi krónika. 19.17: Filmzene. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05: Előadás. 20.20: A rádió szalózenekara hangversenye. 20.45: Rádió ujság. 21: A rádió szimfónikus zenekara hangversenye. 22.10: Rádió ujság, sport. 22.30: Román zeneszerzők művei. 22.25: Hanglemezek. 23.10: Híres hangversenyek hanglemezről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Előadás. 11.45: Divattudósítás. 13.10: Postászene. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Báthori Irén meséi. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Zongora hangverseny. 18.45: Révész Imre dr. református püspök előadása. 19.15: Hanglemezek. 19.40: „Művészi sportdíjak.” Hangfelvétel. 20.15: Hírek. 20.30: „A lánc.” Dalmú három felvonásban. 21.20: Hírek. 22.25: Hírek. 23.40: Azonos Budapest II. műsorával. 24: Hírek német olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Szalózene.

Budapest II. 18.15: Ruszin hallgatóknak. 19.15: Mezőgazdasági félóra. 19.45: Francia nyelvoktatás. 20.30: Felolvasás. 21: Hírek. 21.25: Katonazene. 22.45: Szórakoztató hanglemezek.

SZERDA, MÁRCIUS 13.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Carabita Ion és zenekara hangversenye. 13.05: A Luceafarul zenekar hangversenye. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek. 13.30: A Luceafarul zenekar folytatja hangversenyét. 14: Rádió ujság. 14.20: A Luceafarul zenekar folytatja hangversenyét. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.15: Hangverseny. 19.45: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 19.55: Előadás. 20.10: Ének hangverseny. 20.40: Offenbach: Hoffman meséi című három felvonásos dalművének közvetítése. 21.40: Rádió ujság. 22.30: Rádió ujság, sporthírek. 23.40: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.15: Gyermekekdelélt. 11.45: Felolvasás. 13.10: Művészlemez. 13.40: Hírek. 14.30: Szalózene. 15.30: Hírek. 17.15: Diálkfélóra. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A Melles Béla zenekar műsora. 18.45: Az O. L. P. közleménye. 19.10: „Fráter Lóránd.” Nótás emlékezés. 20.15: Hírek. 20.25: „A kulisszák mögött.” Hangképek. 21.10: „A finnek hazája.” Előadás. 21.35: A Turul Szövetség estje. Közvetítés. 22.40: Hírek. 23.10: A rádió szalózenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Pátria tánclemez.

Budapest II. 18.50: Melles Béla zenekar. 19.10: Olasz nyelvoktatás. 19.50: Hegedű hangverseny. 20.35: Felolvasás. 21: Hírek. 21.25: Zenekari művek hanglemezről. 22.35: Időjárásjelentés.

Magyar nyelvű hírek. 18.15: Bécs. 18.30: Prága (Reichssender Böhmen) 269.5 m. és 21 m. rövidhullámon. 18.50: Pozsony (298.8 m.) Kb. 19.50: Radio România. 20: Toulouse (328.6 m.) 20: Prága (Reichssender Böhmen). 21.18: Róma II. (244.3 m.) és Róma RH (21.15). 22.15: London National (261.1 m.) és rövid hullámon GSA (49.59 m.) GRX (30.96 m.) 23.15: Prága (Reichssender Böhmen.) 23.45: Pozsony. 23.45: Belgrád (437.3 m. és RH 49.21 m.) 23.45: Toulouse, Strasbourg (349.2 m.) 23.50: Besztercebánya-Banska Bistrica (765.3 m.)

Nem. Nem tudta.

De, mint az árnyék, osont Zoli után ki az udvarra, aki egy kavicsot felvéve, rém titokzatosan vonta a fa mögé. Utána valami így csinált „szszsz”, hangosat koppant a baromfiudvarban, mire tyukok és kacsák ijedten és méltatlankodva ugrottak szét.

Ancsuri még akkor nem tudta, hogy mi az a csudri.

Zoli a bevezetés után, felkapaszkodott a kerítésre és onnan tartott terepszemlé. Onnan túlról valaki hangolni kezdett, de ez nem zavarta el Zolit. Rövid ideig még folyt a tárgyalás mindkét részről, de egyszerre Zoli eltűnt a túlsó oldalon Anikó rémületére. Mert hiszen ott éppen az a rossz Gyuri lakott, aki Erzsi szerint rosszabb a legkomiszabb lidérenél is.

Szegény kis lány szive egész összeszorult a félelemtől. Hiszen ez a Gyuri talán még meg is eszi Zolit és akkor soha nem jön vissza. Már éppen anyut akarta segítségül hívni, amikor Zoli is, Gyuri is megjelentek a kerítés tetején és a legnagyobb egyetértésben ütötték fel tanyájukat az Anikóék udvarában.

A Zoli áldásos társaságában az Ancsi szótára egy pár kifejezéssel gyarapodott. Ezekről nem igen tudta, hogy mit jelentenek, de jókor tudta alkalmazni. Például Gyurit, az állandó ellenségét, csak így szólította „te navajás” vagy: „Ud adot neted egy fjaszt, hod ott majadsz”...

De ez nem számított. Mert Gyuri is, Zoli is, meg a többi összeverbuvált fiú kitűnően mulatott az Ancsi rossz véleménye ellenére.

Zoli estefelé mindig megtépázva, izzadtan és sáros cipővel került elő. Azután az anyu fenyegetései és soha be nem váltott ígéretei között minden este lekuporodott a konyhaajtó melletti kis székre, ott kifűzte és lehúzta a cipőit. Ez így lett szokás. Télen, nyáron, esőben vagy szárazságban. Mert Zoli ebben a tekintetben művész volt. Ha az egész környék esőért rimánkodott és a föld repedezett a szárazságtól, akkor ő nyakig sárosan jelent meg. Hogy csinálja, az az ő titka maradt.

Még csak tizenegy éves volt, de már kamasz hajlamai voltak.

— Anyu, — zendített rá — anyu elhiszed, hogy én úgy el tudom rontani a villanyt, hogy estére egy helyen sem fog égni?

— Elhiszem édes jó fiam, már hogy ne hinném el, — rémüldözött anyu — de azért meg ne tedd.

Vagy: Anyuu... hiszed, ha nekem volna egy puskám, vagy revolverem, én még egy oroszlant, vagy leopárdot is le tudnék löni?

— Lupájd, — ismételte Ancsi és majd elszédült a tisztelettel.

Amikor anyu felállt és kiment, Ancsi titokzatos arccal lépett a fiú elé:

— Zoi, apunat is van pustája...

— Mije? — kapta fel fejét Zoli, mint harci paripa a trombitaszóra.

— Pusta...

— Hol?

— Deje — és megfogta a Zoli kezét bevezette az úri szobába a szekrény elé és rámutatott egy fiókra. Zoli mint a héja csapott le rá, de hiába: a fiók zárva volt. Ebben a pillanatban megjelent anyu.

— Hát ti, mit csináltok itt?

— Semmit, — rándított egyet a vállán Zoli.

— Semmit, — hazudott életében először Ancsi is — Zolier.

Hála a Zoli ügyességének, a puska, amely csak revolver volt, előkerült, sőt rögtön el is tűnt a Zoli csodálatos befogadóképességű zsebében. Ettől a pillanattól kezdve Ancsinak még is csak volt egy kis becsülete a fiú szemében. Szabad volt utána kibujni a kerítésen, szabad volt vele nyargalni, ameddig csak ki nem dült. Szabad volt kiszorgálni és szabad volt imádni, de ez utóbbit csak némán és messziről. A Zoli sáros cipőjét szívére szorítva vitte Erzsikehez. Vagy ha anyu valamit adott, abban a pillanatban követelte a „Zoiét is.”

A sorsa lett Zoli. Ebédnél vagy vacsoránál, amikor is csak ők hárman ültek az asztalnál, (mert nagymama már rég Kolozsvárott volt a testvérénél és apu meg ritkán került elő az erdőből, ahol mérnök volt) anyu mindig megkérdezte:

— Ancsuri szivem, mit játszottatok?

— Jablo-zsandájt, — adta meg a választ, az emlékektől ragyogó szemmel.

— Értesz te ahhoz kicsilány?

— Hát ordítani jól tud, — ismerte el Zoli és nagyot falt a vajaskenyerekből.

(Folytatjuk.)

A legjobb hajópáncél — a víz

A kilőtt gránátok nyolcvan százaléka hatástalan a tengeren

Jelenkorunk nagy háborúja, mint tudjuk, legjaváreszt tengeren zajlik le s nagyon valószínű, hogy ott is fog eldőlni. Uszó városok, víz hátán robogó várak népesítik be a nagy vizeket s ha néha találkoznak: ugyancsak olcsón mérik az emberéletet. Ma már természetesen csak acélból épült járművek vívják csatáikat s már 20—25 kilométerről megkezdik egymás lövetését. Ez az építési mód azonban igen fiatalok, mert még 1870 körül is fahajók csatáztak a tengeren. Jól emlékezhetünk a tegethoffi időkre, amikor az osztrákok nagy tengernagya a fából épült fregattjával az Adrián ugyancsak nagy károkat okozott az ellenségeinek. Pedig akkor már vashajók is léteztek, mert hiszen 1775-ben Franciaországban vízrebocsátották az első vashajót s a szakértők ama állításával szemben, hogy ez a jármű — mivel anyaga nehezebb fajsúlyú a víznél — azonnal elsüllyed: nagy ámulatra a vasból épült korvett vígan úszott tova s amit addig képtelenségnek hittek, pompásan be is vált a spanyolok elleni kalózkodásban.

A HADIHAJÓK PÁNCÉLZATA

Korunk legmodernebb csatahajóit természetesen vastag acélpáncélzat védi a számos veszedelem ellen.

Nem páncélozzák ellenben a tengeralattjárókat és a torpedónaszádokat,

mert a páncél mindig mélyjáratot eredményez a súlyánál fogva. A torpedónaszádok előnye rendkívül gyorsaságuk, ezek tehát nem bírják el a nagy terhelést. Ezzel szemben a csatahajókat részben 25—40 centiméter vastag acélpáncél borítja a vízvonallal fölött. A hajónak az a része, amely a vízben van, nem igényel páncélborítást. Hogy miért nem, azt alább megmagyarázzuk.

A nagy csatahajók kilenczederésze víz alatt van és csak a fedélzet egész keskeny párkányzata, valamint az ágyútoronyok és hajóhidak maradnak víz fölött. Ha a csatahajó tulságosan kiemelkedne a vízből, az ellenségnek kitűnő célpontot szolgáltatna s mivel a sebessége nem tulságosan nagy,

ez a célpont minden esetben az ellenséges tűzéréség eredményét jelentené.

Mivel pedig a legerősebb páncélzat sem nyújthat kellő és biztos védelmet a mai páncéltörő gránátok ellen, a legjobb védekezés: a víz alá bújni.

Ma már olyan gránátok „dolgoznak”, amelyek

könnyedén átütik az egyméteres páncélzatot is, ha derékszögben és húsz kilométeres távolságon belül találják. Oktalan eljárás lenne tehát az esetleges erősen páncélozott, de vízfölötti fedélzettel megjelenni ezeknek a nagyhatású gránátoknak a pergőtüzében.

A VÍZ, MINT MEGMENTŐ

A legmodernebb hadihajókat ma már úgy építik, hogy alig látszik ki belőle valami a vízből s ezt a vízalatti részt egyáltalán nem is páncélozzák, legfeljebb a vízvonaltól lefelé félméter mélységben látják el acélpajzsokkal.

A vízalatti részt ugyanis maga a víz védelmezi a lövedékek ellen.

A vízbe csapódó gránátok majdnem száz százalékban hatástalanok és ártalmatlanságuk azonnal érthető, ha egy fizikai törvényt veszünk figyelembe. Vegyük alapul a levegőt, mint ellenállást, a sebességgel szemben. Egy kétszáz kilométer órasebességgel száguldó járműnek nyolcszor akkora ellenállást kell leküzdenie, mint annak, amely óránként csak száz kilométeres sebességgel halad. A sebesség fokozásával az ellenállás óriási arányban — Lejárt a francia—orsz kereskedelmi növekedik. A víz azonban a levegőnél 720-szorta sűrűbb, a folyadék tehát, mint rendkívül rugalmas anyag,

majdnem teljesen lefékezi az ágyúlövedékek irtózatoss erejét.

A hatás ereje vagy gyengesége még attól is függ, milyen szögben éri a gránát a víz felületét. Ha a lövedék nem a hegyével, hanem az oldalával csapódik a vízfelületre: nem fűrődik a folyadékba, hanem visszavágódik, úgynevezett gellert kap és ismét a levegőbe perdül, de kezdősebessége már megtört és átlagosan egyharmaddal rövidebb lesz a röptávolsága, mint volt a vízfelülettel való érintkezése előtt.

Az oldalával a vízre vágódó gránát legtöbbször felrobban, de ha ez el is marad, néhány kilométeres újjabb repülés után teljesen hatástalanul a tengerbe hull és elsüllyed. Igen ritka a találat a víz alatti hajórészen s csodálatosképpen, de érthetően csak akkor lehet arról szó, ha a gránát igen nagy távolságból érkezik. A lövedék ugyanis a röppálya végén sokkal nagyobb szögben éri a vizet, mondhatnók, a magasból egyenesen aláhullik, s ha kivételes szerencséje volt a tűzérnek, a gránát a hegyével fer-

dén fűrődik a vízbe, eléri a hajótest vízalatti részét és szétmarcangolja a hajópáncélzatot.

MARAD: A TORPEDÓ

Ami a hajó vízfölötti részét illeti, a találati esély itt rendkívül csekély. Mihelyt ugyanis a hadihajó csatasorba jut, azonnal oldalát mutatja, tehát egész jelentéktelen, keskeny sávot nyújt az ellenségnek. Ennek az az oka, hogy az ágyúcsővel szembeforduló hajó egyetlen telitalálat esetén helyrehozhatatlan sérülést szenvedne, mert

a gránát valószínűleg végigsöpörné a fedélzetet hosszában,

lerobbantaná a hajóhidakat, páncéltornyokat és ha időzítve van, ezenfelül még a hajótestbe is behatolhatna. Az oldalát mutató hajó fölött azonban rendszerint találat nélkül repül el s ha talál is, az oldal-sérülés sokkal gyorsabban és könnyebben javítható ki.

A vízfölötti tengeri harc eredményével szemben ezért mutat aránytalan fensőbbeséget a tengeralattjáró-akció. A torpedó ugyanis sohasem kerül víz fölé, hanem indulása pillanatától kezdve a vízben mozog tova és az ellenséges célpontot majdnem mindig derékszögben éri. A tengeralattjáró mielőtt kilőné a torpedóját, mindig

gondosan megkeresi a legjobb kilövési helyzetet

és sohasem támad elülről vagy hátulról: mindig oldalról várható a torpedója. Ha találatot ér el: a torpedó hallatlan robbanó ereje halálos sebet üt a legvastagabb páncélzaton is s mivel, — mint már jeleztük — a csatahajók vízalatti része alig páncélozott, éppen a legkönnyebben sebezhető részen üt óriási, befolyozhatatlan léket.

A szakértők számításai szerint a vízfelület fölött kilőtt gránátok alig húsz százaléka ér el találatot, vagy ha talál is, nem adja a kívánt eredményt. Tudunk esetekről, amikor a víz fölött teljesen össze-lőtt hajó is megtette a maga sokszáz kilométeres útját és befutott a legközelebbi kikötőbe. Kétségtelen tehát, hogy a jövő tengeri háborúja majdnem kizárólag a víz alatt játszódik le és már ma is abszolút fölénye van annak a tengeri hatalomnak, amely a búvárnaszádok sokaságával támad és elhanyagolja a vízfölötti tűzéréség igénybevételét.

Farkas István

DÉLI HIRLAP
autmoata telefon száma: 28-10

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő s gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közzölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata La novari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nogrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Atkalmazas

Elsőrendű kovácsgépész kerestetik motorhoz és gőzekéhez. Cím a kiadóban. 724

Keresek gyümölcsöshöz értő kertészt hosszú gyakorlattal, bizonyítványokkal és rendezett iratokkal egy regáti uradalom számára. Előnyben részesül nő ember, akinek a felesége a méhészethez ért. Részletes ajánlatokat Leon Zohrab Aleia Alexandru 29. Bucuresti III., Parcul Filipescu. 735

Gépészt keres a Bega cséplőtársaság, aki a nyár folyamán 10-es MÁV cséplő kezelését vállalja. Bővebbet Csépai Mihály Mailat. 733

Atlasi keres

Órákönyvelést vállal mérlegképes könyvelő. Cimeket a kiadóba kéri. 845

A keres

Ház telekkel Kardos-telepen eladó. Bővebbet a kiadóban. 900

4 lámpás rádió készülék és alkatrészei anódpótlóval, falura, vagy városba szerelhető olcsón eladó. I. Bulev. Regina Maria 3. II. em. ajtó 7. 869

Nyolc éves MÁV cséplő Romea motorral és új elevátor, 800 hold, biztosított csépléssel azonnal eladó. Cím a kiadóban. 731

Pénzhez akar jutni? Úgy adjon el, míg magas árat kaphat brilliáns és arany, ékszer, ezüst és perzsaszőnyegért. Sternberg-től Str. Merci 1. 258

Eladó Telefonfunken rádió 3 lámpás hálózati és egy kerékpár. II., Str. Apateu 30. 725

Ford autóhoz külső köppenyt 450/21 méretben vételre keresek. Ing. Schedivetz, IV. Bratianu 39. 734

Butorokat

nagy választékban, részletre is, a régi árban elárusítok UNGOR I., Merczy-u. 7.

Lukas

Modern 3 szobás uccai lakás világos nagy mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. IV., Str. Bonnaz 11. (Küttl térenél). 719

Két modern 4 szobás lakás május 1-re kiadó. I., Str. G. Lazar No. 4. Továbbiakat a ház mesternél, vagy Andres dr. Telefon: 35—37. 728

Déli fekvésű 5 szobás lakás I. emeleti, 5 szobás lakás II. emeleti orvosi rendelő, vagy irodai célokra alkalmas május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 608

Irodai makulaturát

csakis egész nagy tételekben, magas árban állandóan veszek. — Kertész, IV., Vladimirescu 27. Telefon: 13—58.

MODERN SZÉP OLCSÓ

bútorok
rendelésre és készen

Schuster Mihály
bútorgyárban,
III., Coroana de Otel 11.

A legjobb timisoarai kávéház

teljesen újonnan berendezve, 300 ezer lei óvadékkal, 5 évre,
azonnal bérbeadó
Bővebbet: Szabó Istvánnál,
Temesvár, IV., I. Bratianu-u. 27.